

Kő-Szabó Imre

FORGÓSZÉL

1 történet

=

5 perc

(apró novellák)

2021 - Vác

**Kő-Szabó Imre. Forgószél (1 történet = 5 perc)
(apró novellák)**

**Könyvemet - Verasztó Antal írónak (földimnek) -
ajánlom szeretettel, a szerző**

2021 - Vác

Mottó:

***„Az élethez nemcsak virtus kell (...) és okosság,
hanem türelem és jámbor szándék is (...) egyfajta
mosolyogva csodálkozó beletörődés, mely nélkül
nincs összhang a szívekben.”***

(Márai Sándor)

© Kő-Szabó Imre - 2021

Minden jog fenntartva

ISBN szám: 978-615-81338-9-0

2021 - Vác

*A kötet szöveges szerkesztését, valamint
képi kiegészítését a neten fellelhető
aktuális (ingyen letölthető) képekkel illusztrálta*

*Dr. Szepes András
ny. főiskolai docens*

2021 - Vác

Tartalom jegyzék

Bevezető	7
I. Gyerekkorom emlékei	8
Iskolás lettem	9
Gombócok és a katonák.....	12
Csukamájolaj és az aludttej.....	15
Csúzli és a légpuska	21
A kis cipó	31
A váltókezelő.....	33
Két biztos rend	37
II. Ezek a furcsaságok	41
A házasság	42
Cetlik a család életéből	46
Frontérzékenység.....	53
Sült csirke - grillezve.....	59
Kiváló vállalat lettünk.....	61
Kupec, kofavilág	64
Moszkvai út	68
Munkareggeli	70
III. Kutyavilág.....	74
Csini és Csúfi.....	75
A kutyának is!	80
A kaland.....	84
A csavargó két kutya	86
IV. Kocsmai körképek.....	88
Kedvemért csöpögnek a csapok.....	89
Betéti Társaság.....	93
Pontos beosztással	96
Vendéglátói mustra.....	99
Két ember, két számár	101

A pótlás	106
A szótár	108
A zsűritag.....	110
A Csóró Karcsi.....	113
V. Furcsaságok	116
A bádog bögre	117
A két aperitif.....	119
Az eltűnt képernyőkről.....	122
Egy kis biccentés	124
Két üveg Campari	126
Egy kis statisztika.....	128
A Wéber Cola	130
Motorizált család.....	133
Osztrák körút.....	135
Tok bácsiék.....	139
Ezt már egy rendes adófizető sem érti	141
VI. Ha egyszer megérjük – mi öregek.....	142
Két öreg fickó találkozása	143
Udvariasság	148
A mázsa és a súlyok.....	150
Zsófi néni.....	155
Utcai zenész	161
A csizma.....	164
Mózs néni.....	166
A két öreg.....	168
Kenyérmorzsa	170
Az ajándékba kapott trikó	173

Bevezető

Egy újabb kötet „megszületése” bizonyos mértékű „vajúdással” jár. Nem mindegy mi kerül egy novellákat (aprókat, rövideket) tartalmazó kötetbe. A szerző, olyan történeteket ad most közre, amit a „forgószél” feléje sodort.

Biztosan ismerős az a mindennapi jelenet, amikor két ember összetalálkozik és az üdvözlés után az egyik megkérdi: -Mi újság? A másik pedig úgy kezdi:

- Képzeld el ... - és folytatja egy apró történettel. Hány ilyen történet fogalmazódik meg naponta. Lehet, hogy nem figyelünk oda, de sokszor eszünkbe jut, hogy ilyen történettel már találkoztunk. Azt is érezzük, milyen hatással volt ránk. Örültünk, vagy bosszankodtunk, vagy bánatunk lett, vagy éppen csak elcsodálkoztunk, vagy hirtelen kacajra fakadtunk.

Érzelmek láncolatát hozta létre. Amint Márai Sándor író írja, az élethez virtus kell, okosság, meg egy nagyfokú türelem, olyan szándék, amely könnyedén, mosolyra fonja az élet fonalát és szívünkben megteremtí az összhangot, amelyre minden ember vágyik.

2021 tavasza

A szerző

I. Gyerekkorom emlékei

Iskolás lettem

Gombócok és katonák

Csukamájolaj és az aludttej

Csúzli és a lépuska

A szekrény és a lüszterkabát

A kis cipó

A váltókezelő

Két biztos rend

Iskolás lettem

Iskolás lettem a múlt század közepén. Persze nem ment ez olyan egyszerűen. Abban az időben az a gyerek, amelyik nem töltötte be szeptember elejére a hatodik évét, csak a következő évben ülhetett be az iskolapadba. Az én születésem, ehhez a kicentizett időhöz képeste, késett harminckét napot. Október elejei születésű vagyok, tehát várni kellett egy évet. Óvodába nem jártunk az öcsémmel, otthon, a szülői ház udvarán, vagy a Csorvási út és a Csabai utca sarkánál, az út túlsó oldalán lévő hatósági hereföldön rúgtuk a bőrt, kora reggeltől, késő estig. Ezen a helyen később egy közvágóhíd épült. Ma szállítmányozási vállalat autói tapossák a gyerekkori focipálya fűvét.

Így halad a kor és a fejlődés!

Aztán eljött az a bizonyos szeptember 1-je - 1943-ban - és apámmal elindultunk az iskolába. Mivel az iskola messze volt, bent a városban, a Vörösmarty utcában, mi a szélén laktunk. Modern, buszos helyi járatról abban az időben senki sem álmodott, így oda kerékpárral mentünk, én a vázon kaptam helyet. Apám az első héten, mindennap bekerekezett velem az iskolába, majd értem jött. Neki is volt munkája, azt sem halasztotta el az én fuvaroztatásom miatt. Hétfőn reggel közölte:

- Vedd a táskádat és a szokott úton, menj az iskolába!

Nem volt mit tenni, menni kellett. Innentől lettem önálló gyerek, majd később saját sorsát eldöntő, felnőtt lettem!

Betűvető tanítóm Kálnoky Kiss Dániel volt. Akkor még használtunk palatáblát, palavesszőt, de volt füzet is. Most felnőtt fejjel úgy érzem Kálnoky tanító úr, jó munkát végzett, hiszen a betűvetés, már nem esik nehezemre. Az iskola számomra az első időben, igen idegen volt. Nehéz volt megszokni a rendet, szünetekben nem mertem az udvar közepére kimenni, mindig féltem, hogy a nagyobb gyerekek elsodornak. Volt is ebben valami, mert azok olyan rosszak voltak, mint az ördögök. Az órák, már, mint az írás, olvasás érdekesek voltak. A tanító úr úgy beszélt, hogy arra mindig oda kellett figyelni. Szóval nem unatkoztam, de a szüneteket követő sorbaállások már zavartak, mert a többi gyerekek lökdösődött, csíptek, vagy éppen rugdosták a lábam

egy kicsit. De úgy látszik a felnőtté válás folyamatában ezek az „edzések” is beletartoztak. Az első év rendben le is zajlott, az értesítőt is megkaptuk, de a második osztály már nehezen indult, 1944-et írtunk. Reggel, amikor beértünk az iskolába, alig kezdődött el a tanítás, a rádió már is harsogta: - Légiriadó! Légiriadó! Baja, Bácska berepülés! Csengettek és azonnal haza küldtek mindenkit. Sajnos ez így ment ebben az évben, aztán évvégén az értesítőbe az a beírás került: - „A sok hiányzás miatt, nem osztályozható, évisméltó!” A születéskörüli gubanc, meg a háború okozta riadók, pontosan két évembe kerültek. Annyiból volt hasznomra, hogy ezt követően mindig én voltam a rangidős, az úgynevezett tapasztaltabb, így minősített formában.

Az iskoláknak aztán nem lett vége, úgy mondhatóan, sohasem. Az általános után jött a gimnázium, két városban is. A munkahely később megkövetelte az akkori idők politikai „foxi-maxi” iskoláját is. Ebben csak a tanulmányi szabadságok bősége volt elfogadható. Jött egy több éves főiskolai szemeszterek egymásra épülése. Szóval egyik iskolába be, a másikkól ki, aztán észre sem vettem, hogy egy nagyobb iskolát is elvégeztem, tudtomon kívül, az élet iskoláját.

*

Gombócok és a katonák

A második világháborút nyolc-tíz éves gyerekfejjel szülővárosomban éltem át. Még ma is sok-sok epizód, élmény kereng a fejemben. Tudvalevő, apám kovács-mesterségét a Csorvási úton a negyvenes évek elején, családi ösztönzésre, felhagyta. Szerszámai, üllője, fújtatója, kalapácsai, fúrója, még éveken keresztül pihent a bezárt műhelyben. Innentől kezdve vasutasként kereste kenyerét. A pályafenntartásnál dolgozott, ők feleltek a sínek megfelelő állapotáért, hogy a katonai vonatok zavarmentesen eljussanak kitűzött céljukhoz. Nagyon sokat volt szolgálatban. Szinte a nap huszonnégyszerében talpon volt, hogy mikor aludt, azt mi gyerekek, nem is tudtuk meg sohasem. Olyannak tűnt ez, mintha ő is katona lenne, így is minősítették, ezért nem kellett frontszolgálatra bevonulnia. Szerencsésen megúszott egy Keletre, Oroszországba, esetleg Szibériába invitáló, életet is kockáztató „kiküldetést”. Ez az időszak, most, hogy visszaemlékszem, eléggé zavaros volt. Olyan összevisszaságban kavargtak az események. Soha nem lehetett tudni, hogy a front most éppen keletirányba húzódik, vagy nyugatra tolódik. Ott éltem át, hogy egyik nap a szomszéd Mikes utcában, egy házban egyszer német katonák voltak elkvártélyolva. Hangosak voltak, bömböltették az indulókat. Másnap a Szarvasi úton egy német Tigris tank jelent meg. Az elágazás előtt megállt

az út kockakövein. Ott tanyázott vagy egy órát. Békésnek tűnt ég felé meredező ágyúcsövével, körbe forgó tornyával. Aztán gondolt egyet, állóhelyben megfordult. Mozgó lánctalpa az út kockaköveit szétdobálta, nagy motorzúgással, maga mögött szétoszló kék kipufogógázzal, elviharzott. A hátrahagyott gödör, a szétdobált kövek sokasága érzekelte az erőt. Mi gyerekek ezt szájátva, szótlanul bámultuk. Máskor magyar katonák táboroztak ebben a házban. Egyszer egy napra román katonák hadtápjá, a konyha verte fel táborát itt. Mi gyerekek kíváncsian ólálkodtunk a ház körül, mert napjaink többségét utcai csavargással töltöttük, az illatok is ide vonzottak. Azt láttuk, hogy egy hosszú asztalon, melyet kitétek az udvarra, négy katona, feltűrt ing újbán, formálta a lekváros gombócokat, az ötödik, pedig egy nagy üstben főzte és szűrte, rakosgatta.

Mi csak néztük, nagyokat nyeltünk és ábrándoztunk, jó lenne enni belőle. Aztán nem is jártunk rosszul, mert

aznap a szakács nekünk, gyerekeknek is adott egy nagyobb tálba. Volt benne vagy húsz gombóc, erre még ma is emlékszem. Hatan voltunk egy csapatban, igazságosan osztottuk el a húsz gombócot, de pontosan hogyan, azt már nem tudom. Nem volt veszekedés, ma is jó érzés erre visszaemlékezni. Aztán vonult a front nyugat irányba. Többször bombázták a várost, egy nagyobb bomba eltalálta a vasútállomáson a földbe leásott olajtartályt. A fekete füst napokon keresztül keringett a város felett, még a szél sem akarta elfújni. Máig, hetvenöt év után sem tudta az emlékezetemből kitörölni, a gombócok ízére is emlékszem.

*

Csukamájolaj és az aludttej

Május közeledett, amikor a negyedik osztályba jártam. Otthon a szomszédok, ha az iskoláról esett szó, mindig megkérdezték: - Hová jársz iskolába? Furcsának tartottam ezt a kíváncsiszkodást, hiszen ebben a korban iskolába jár a gyerek. Mégis mindig udvariasan válaszoltam, hiszen erre tanítottak, otthon szüleim. - Az egyes számú általános iskolába! - mondtam határozottan, mert volt más számozású iskola is ebben az alföldi városban. - Ki a tanítód? - volt a következő kérdés. Milyen kíváncsiak ezek a felnőttek, de büszkén válaszoltam: - Vári László tanító bácsi! Tudtam, már akkor gyerekek fejjel, hogy az ő személye különleges biztosíték az alapos tanulásra. Ugyanis már felnőtt fejjel áttekintve ezt az időszakot, meg kellett állapítani, hogy az ő személye nem egyszerű tanító bácsi volt. Sok olyan fogása, módszere lapult tarsolyában, ami az eredményes tanulás érdekében, nem került lejegyezésre az úgynevezett, tanulmányi rendben. Sok mindenről mesélt, de úgy, hogy mi nebulók, nyiladozó emberpalánták, szájtátva hallgattuk. Neki nem kellett fegyelmeznie, mert ha mégis valaki közbe szólt, amikor erre nem volt engedélye, a padtársak utasították rendre, nehogy egy szó is elvesszen a „meséből”. Ez a negyedik osztályos időszak a múlt század negyvenes éveire estek. Már vége szakadt a háborúnak, de még ínséges napok jártak, betegségekkel tűzdelve. Közvetlenül a háború után a fiatal iskoláskorú

gyerekek vagy vérszegények voltak, vagy gyengécskék, mint az elcsigázott, repülni tanuló verebek. Szinte járvány szerűen vetette fel fejét a csontritkulásos betegségek sora. A D vitamin hiánya okozta ezt a betegséget. Ennek megelőzésére elrendelték, hogy az általános iskolába járó gyerekek, mindennap kapjanak egy kanál csukamájolajot. Ennek a folyékony, kissé sárgás színű folyadéknak a szaga még csak elment valahogy, de az íze, förtelmes volt. Az osztályokban a tanító bácsiknak, néniknek nem kis fáradozást okozott a napi kezelések, mennyiségi „bediktálása” a megszeppent nebulók szájába, gyomrába. Vári tanító bácsi kitalált egy leleményes megoldást. Az osztályban a katedrán állt egy ötliteres befőttesüveg, benne a „hőn óhajtott” csukamájolajjal. Mellette egy kisebb üveg, benne fertőtlenítő vízzel, vagy öt hosszabb szárú kanállal. Reggel megkísérelte kiosztani a napi egy-egy kanálnyi fejadagot. Persze nem járt százszázalékos sikerrel, mert, akadt, aki undorát fejezte ki e nemes és gyógyító olaj iránt. De aztán ők sem menekültek meg, mert a nap folyamán a felelést megelőzőleg, mégis be kellett kanalizni azt a bizonyos mennyiséget. Ellenkező esetben az érdemjegy sajnos nem megfelelőre változott.

Aztán a napi teendők sorában más diákok is megfordultak Vári tanító bácsinak az osztályában, küldték őket, vagy érdeklődtek csak ártatlanul. Ilyenkor a tanító bácsi ujjával némaságot intett, beszélni, kérdezni, csak azután lehetett, ha a nagy ötliteres üveg tartalmából, bevett egy

kanállal. Ezzel a módszerrel biztos volt, hogy a nagy zűrzavarban, minden tiltakozás ellenére, a diákok a nap folyamán egy kanál hal-olajat, minden féle undorodást mutatva is, lenyeltek. Persze amikor elterjedt a híre, hogy Vári tanító bácsinál csak egy kanál olaj lenyelése után lehet kommunikálni, a többiek ki is használták ezt. Az iskolás diákoknak pedig nyugtázniuk kellett, nincs menekvés! A tanító bácsi a focit nagyon kedvelte. Az osztályban összeállt egy tizenegy fős csapat. Edzője, természetesen, ő maga volt. A délutáni órákban az iskola udvarán lévő focipályán kergették a bőrt a nebulók. Az ellenfél az osztály kimaradt feléből verbuválódott, akik két ballábasak voltak. De jobb teljesítménnyel, be lehetett kerülni a tizenegybe is. Példakép akkortájt akadt bőven. Volt, aki Kocsisnak, Bozsiknak, Hidegkútinak vagy éppen Puskásnak, vagy Grosicsnak képzelte magát. Ők voltak a nagy elődök, minden idők foci „zsenije”. A „hivatalos” mérkőzéseket a felsőbb osztályok csapataival vívott derbik adták. Egy jó teljesítmény szárnyakat adott a csapatnak és mindjárt jobb hangulat volt az osztályban is.

A tanév vége felé, úgy június elején, már lazább volt a tanítási rend, fegyelem. Egy-egy kirándulás is megengedhetővé vált. Vári tanító bácsi ebben az évben Gyopárosfürdőre tervezett egy egész napos kirándulást. Előtte, minden gyereknek otthonról kellett behozni, egy kb 2 dl-es bögrét. Ezekre a bögrékre egy cetli segítségével felkerültek a tulajdonos tanulók nevei. Faggatták a

gyerekek, mire kell ez a bögre? A „jól értesültek” biztosra mentek. - Kakaó lesz benne! Volt, aki csak azt mondta: - Majd ebből isszák egy szódavízzel dúsított málnaszörpöt. Persze ezek a gondolatok, nem estek messze a valóságtól, hiszen ebben az időben az üdítő italoknak még híre sem érte utol a város határát. Aki Coca Colát kiáltott volna, azt biztosan lágyfejűnek titulálták röhögve a többiek, mert ilyen fantázia név, akkor még itt, nem is létezett.

Elérkezett a kirándulás napja. A szülők az egész napos programra elemózsiával felpakolták a nebulókat. Megtalálható volt a zsíros kenyér paprikával, lekváros kenyér, egy darab füstölt kolbász, puha kenyérrel, amit otthon lehetett a kamrában fellelni, különösebb költségek nélkül. Kulacsban víz, esetleg egy alma és kész volt a napi étlap.

Reggel indultunk mi, a mindenre elszánt fiúk, mégpedig kisvonattal. Akkor még közlekedett a vicinális, keskeny nyomtávú vonat, Orosháza és Gyopárosfürdő között. A nagy zsinajjal megérkezett fiú osztály, mindjárt birtokba vette a strand medencéjét. Akkor még nyoma sem volt a valóságban, sem a tervekben, annak a termálfürdőnek a kilátásai, amely a mai képet mutatja. Nagy zsinajjal lubickoltunk. Szállt a labda, pattogott nagy puffanásokkal a vízben. A nap is vidáman sütött, nem fukarkodott a bőrt barnító sugaraival. Már késő délutánra érkezett az idő, amikor Vári tanító bácsi kiparan-

csolta a vízből, a teljesen elázott, vacogó fogú gyerekeket a medence szélére, hogy erőt gyűjtsenek egy kis sétához. - Megyünk a vasútállomásra, ahol Tóth bácsi vár bennünket! - mondta a gyerekeknek. Nem gondoltunk semmi különösebbre - Ki is lehet az a Tóth bácsi? - volt a kérdés, de a valóság, talán közömbös is volt. Nagy nehezen összesorakoztunk, látszott a fáradtság a vízben agyonázott fiúkon. Még szerencse, hogy a vasúti őrház, nem volt messze a strandtól. Tóth bácsi az ajtóban állva, várta a csapatot. A vasúti őrház körül asztalok, székek sorakoztak.. - A bögrék! - ugrott be egyszerre több gyerekek emlékezetébe. Mondták is hangosan. - Hol vannak a bögrék? Erre nagy izgalom kerekedett. Kissé tülekedve, mindenki helyet foglalt.

Az asztalokon egy-egy pohárban kis kanalak sorakoztak. Nem is tudom, honnan tudott ennyi kanalat összeszedni ez a vasutas bácsi. Lehet, hogy az Orosházára utazók a jegyeket egy kanál ellenében kapták meg. Szóval, pár perc várakozás után Tóth bácsi megjelent a

pince bejáratában. Kezében nagy tálca, melyen sorakoztak az összegyűjtött bögrék sokasága. Bennük aludttej, pince hidegen. Nagyon jól esett ez az üdítően ható savanykás aludttej. Ma talán azt mondanánk: - Meghívlak egy pohár hideg joghurtra, de akkor még híre sem volt ennek a ma már divatos italnak. A mai meghívás is falsul hat, mert ki hív meg valakit egy joghurtra, egy finom, hideg pohár sör helyett. Ez mára egy szép fiatalkori emlékképé ülepedett le öreg fejemben, együtt azon évek csukamájolaj és aludttej élményeivel együtt.

*

Csúzli és a légpuska

Öcsémnek és a Bass Fecónak úgy nyolcévesen már csúzlija volt. Ez abban az időben, a második világháború idején, szülő városomban is, nagy kincsnek számított. Akinek csúzlija volt, az olyannak minősült, mintha fegyvert hordana. Persze, aki tudott bánni vele, valóban „fegyvernek” lehetett minősíteni. Minőségében volt csak különbség, ugyanis apám a Csorvási úton volt kovácmester, neki kerékpárja volt, így a csúzli gumija is jó piros színű, kiselejtezett bicikli belsőből készült. Öcsém elég jól tudott vele lőni, mondhatjuk úgy, hogy tíz lövésből öt biztosan talált. Ellenben a Bass Fecó anyjának a Szarvasi út sarkán volt egy vegyes boltja, neki természetesen autó belsőből készült a csúzli gumija.

Akkor még az autók olyan gumival gurultak, melynek volt belsője, de hol van az már? Szóval, jóval erősebb volt és a Bass Fecó igen jól is lőtt, persze sokat gyakorolt. Nála tíz lövésből nyolc biztos találatot mutatott. Azzal szórakoztak időközönként, hetente egyszer-kétszer, hogy a házak utcai ereszei alá behúzódó verebeket lövöldözték ki. A környék macskái jól jártak, mert ilyenkor igazi lakoma kísért a két fiú esti portyáját. Történt aztán egyszer, hogy apám valahonnan egy légpuskát hozott haza. Öcsém örült az új szerzeménynek, majd a következő este, kicsit fitogtatva újdonsült fegyverét, a Bass gyerekekkel portyázásra indultak. A puskával előtte gyakorolt, a nagykapura kifüggesztett papírra, céltáblát rajzolt és párórai lövöldözés után, kitapasztalva a fegyver úgymond hordási irányát, könnyen a tízes körbe talált. El is indultak, öcsém a légpuskával, a Bass gyerek, pedig a csúzlival. Azonban észre lehetett venni, hogy irigykedve nézi a hosszú csövű fegyvert, meg csodálkozott, hogy öcsém minden lövése biztos találat volt. A portyázás vége felé felkínálta a légpuskát a Bass gyerekeknek, mondván nem olyan irigy ő. Széles mosollyal vette át, az első eresznél célzott, de nem talált. Aztán ezt a kísérletet még vagy négyszer sikertelenül megismételte. Bosszankodva visszaadta, zsebéből elővette csúzliját, és egy lövéssel kiszedte az eresz rejtekébe meghúzódó verebet. Csettintett a nyelvével és azt mondta: - Ez az igazi!

A szekrény és a lüszterkabát

Vendégségben voltunk Túri Sándornéknál. Éppen ott volt még Kovács Józsi szomszéd, aki valahogy végről távoli rokon, meg én Kovács Imre. Mindhárman korban már túl voltunk a félszázadon. Ha jól emlékszem iskolatársak is voltunk, a Tegyei Bandi bácsi osztályába jártunk. A beszélgetés során szóba került az örökség. Mert ugye ki ne szeretne örökölni, sok pénzt, házat, földet, vagyont. Mert akkor mindig abban bízunk, hogy jobbra fordul majd a sorsunk. Túri Sándor hozta fel ezt az örökség félét.

-Hallottátok, a szomszéd faluban Sári Jóska a Franciaországba disszidált nagybátyjától örökölt egy fekete Mercédész autót.

- Nem hallottuk! - vágtuk rá egyszerre.

- Látjátok ilyen az örökség. Meghozták az autót, Sári Jóska hatvan évével beleült, száguldott, mint egy vagány, aztán nekihajtott egy fának. Még, hogy a kocsi összetört, egye fene, de levágták az egyik lábát, úgy összetört. Most már biceghet az örökség után.

- Persze hallottam én jobbat is - mondta Kovács Józsi. - Ez nem itt történt, amikor a kórházban voltam, ott

hallottam, hogy egy fickónak a rokona, olyan szegénységben élt, hogy már gyűjtést akartak szervezni számára, de közben meghalt. Aztán váratlanul a rokon után, milliókat örökölt. Ez aztán nem semmi - nyugtázta mondkáját.

Rám néztek, mintha tőlem is várnának egy történetet. Gondolkodtam, elmondjam vagy sem, mindezt én nem hallottam, velünk történt a családban és nincs is nagy csattanója. Ez egy hétköznapi történet. Aztán úgy döntöttem, elmondom, hátha okulnak belőle.

- Az én örökségi történetem messzebből indul. A nagyapám, Kovács István a szolgabíróságon dolgozott, úgy a harmincas, negyvenes évek időszakában, még a múlt században. Ő ott egy mindenes hivatalnok volt, abban az időben. Egy kiemelt állás volt az övé, jó fizetéssel. Olyan polgári foglalkozás volt ez. A Csabai utcában szép háza volt, berendezve. A kertre emlékszem, szépen nyírt bukszusok díszeltek, színes üveggömbök koronázták tetejüket. Ékesítették a kertet. A nagypapa az első világháborút követő részek időszakában, megözvegyült, majd egy idő után újra nősült. Egy gazdaglányt vett feleségül, Jusztovícs Sárát. Ő szült nagypapának egy lányt, Kovács Ibolyát és egy fiút, Öcsit, Kovács Istvánt. Őt csak Öcsinek hívták a családban, hiszen ő volt a legkisebb. Az én apám, aki nagyapám első házasságából született, Kovács Imre volt. A nagypapa házassága után eléggé mostohán kezelték őt

A nagypapa a szolgabírószágon dolgozott, mint már említettem. Olyan mindenesféle volt, főleg adminisztrációs munkával foglalkozott. Már régen ott volt, mint rangidős, szervezte azon munkákat, melyekkel a szolgabíró megbízta. Bizalmas állásnak számított, a bejáró ügyvédek megkülönböztetett bizalommal kezelték, sokszor előre is köszöntek neki. Ez a harmincas év eléggé zűrös időszak volt. Nem lehetett tudni, ki merre tart, hova tartozik. Úgy a harmincnyolcas évek derekán a már kialakított bizalom során döntött úgy Hargitai ügyvéd úr, hogy bizalmas beszélgetésre kéri őt.

Ez a beszélgetés egy késő délutáni tárgyalás után következett be. Hargitai ügyvéd úr kissé zavarban volt, nem látszott rajta az a féle maga biztonsága, mint tárgyalások során.

- Egy nagy szívességet szeretnék kérni Öntől - kezdte.

- Tessék! - mondta némi zavartsággal a nagypapa. Nem tudta elképzelni, hogy ez a híres, jól menő ügyvéd, mit akarhat tőle.

Az ügyvéd egy kicsit gondolkodott, aztán belevágott, a tárgyalások során, megszokott maga biztonsággal

- Kovács uram, biztosan ismeri a most kialakulóban lévő politikai helyzetet. Nem tudom, mit hoznak a következő évek, de semmi jóra nem számíthatok. Nekem intézkednem kell ingóságaim sorsáról. Szeretném lakásán bútoraimat elhelyezni. Önnél legyenek, amíg ezek a zűrös állapotok rendeződnek

Hirtelen nem is tudott válaszolni, átfutott rajta, hogy a lakása három szobás, ott helyet tud szorítani az említett bútoroknak.

- Rendben! - mondta és némi büszkeség kerítette hatalmába, hogy az ügyvéd úr, pont rágondolt, ebben az ügyben.

- Az oda szállítást majd megbeszéljük. Először is köszönöm és kérem, kezelje ezt bizalmasan. Megállt egy pillanatra és még hozzá tette: - Ha valaki nagyon firtatná a bútorok sorsát, mondja azt, vette tőlem, majd csinálunk egy szerződést - aztán felállt, kezét nyújtott és elment.

Pár nap múlva két lovas kocsi állt meg a Csabai utcai ház előtt. A bútorok leponyvázva lapultak a kocsik platóján. A szállítók behordták a lakásba, a felesége által megjelölt helyekre. Többségében barokk bútorok voltak, ragyogó barna színben. Ha leltárt kellene készíteni róluk, akkor a listát egy barokk stílusú, üvegezett tálaló szekrény vezetné. Hozzá tartozik egy ovális, hatszemélyes, nagy asztal a hat székkal. Egy neobarokk komód és egy kétajtós barokk szekrény.

Teltek az évek, a nemzetközi porondon sok-sok attrakció lezajlott. A németek lerohanták Ausztriát. Hargitai ügyvéd urat is csak ritkán lehetett látni. A nagypapával egyszer összefutott a folyósón, de akkor már sárga csillagot viselt. Szótlatlanul megszorította a kezét és tovább ment. Később német tankok jelentek meg a Szentesi úton, majd Keletről Nyugat felé vonuló magyar ka-

tonai egységek. Ebben az időben a vasútállomáson bevagonírozott emberekkel teli szerelvények gördültek ki Nyugat irányába. Aztán géppuskázó orosz repülők szálltak az utak felett. Olyan nagy volt a zűrzavar, hogy ebben épeszű ember, ki sem tudott igazodni.

Ezerkilencszáz ötvenet írtak a naptárak, nagypapa halálát követően. Csend állt be a Csabai utcai lakásban. Ibolya férjhez ment egy vasutashoz, aki a helyi állomáson huszonnégy szolgálat, huszonnégy szabad fordulókban dolgozott, mint forgalmista. Fogadta és menesztette a vonatokat. Öcsi pedig elhelyezkedett dolgozni a városban működő, népnyelven nevezett, csirketelepen. Ez egy olasz érdekeltségű baromfifeldolgozó volt, vasúti hűtőkocsikban szállították a feldolgozott csirkét, kacsát, libát átfóliázva, már akkor.

Hargitai ügyvéd úrról a család semmi hírt nem hallott, nem kapott.

A nagymama élte özvegységét, a két testvér, Ibolya és Öcsi a saját életét. Változás akkor történt, amikor Jusztovcics Sára is követte férjét, a nagypapát a családi sírboltba. Ez az esemény a gyász meghittségét megőrizve, tartott pár hónapig, de aztán, mint egy időzített szerkezet, robbant. A detonáció az örökség volt. Ibolya elköltözött a férjével, a MÁV más állomásra helyezte. A gyerekek tudták, hogy a Csabai utcai házat most még nem tudják az örökség fejében szétosztani, azt el kellene adni. De a bútorokat már lehet felezni, vagy talán harmadolni, hiszen az Imre báty is ide tartozik, mint féltestvér. A vitát a nagy ebédlő szekrény váltotta ki. Ez a barokk,

üveges tálaló szekrény úgy állt a nagyszobában, mint egy elmozdíthatatlan piramis.

Mindkét testvér igényt tartott rá, de kérdés, hogyan lehetne ezt megoldani. Hosszú estéken át folyt a kezdetekben a megbeszélés, majd vita, melynek a végén Öcsi azt mondta: - Kettéfűrészelem és az egyik felét viheted!

Imre csak részben kapcsolódott be ebbe a feneketlen vitába. Ő úgy döntött, hogy sokszor látta apját, a nagypapát, ünnepnapokon felöltözve elmenni a vasárnapi tízórai misére. Ekkor mindig egy szép, gyapjú lüszterkabátot viselt. Maga a lüszterkabát anyaga szövet volt, érdes felületű, gyapjúból készült, fényes szövet. A nagypapán ez nemcsak csinosan állt, hanem olyan igazi, éltes úriember külsőt kölcsönzött neki. Ezt ő szerette volna megszerezni, meg aztán látta ezt az ölre menő vitát, még egy kétajtós, diófából készült barokk szekrényt kért az örökségből. A többiek természetesen ezen is vitatkoztak, de a végtelen vita végén, mégis beleegyeztek.

Valószínű ez tetszett az öregnek, apámnak is, egyszer-egyszer titokban fel is próbálta és jól mutatott benne. Tehát az örökségi igény így jogos volt. A kabát az említett körülmények között birtokba került, ott lógott egy vállfán a szekrény oldalához akasztva, a lakásban. Ekkor már a vasútnál dolgozott, legalább nyolc hónapja. Kilátásban volt, hogy felszerelik az akkor divatos vasutas egyenruhával, nyári és téli változatban, mert ugye a viselet más nyáron és más a téli hidegben, a vasútnál. A lüszterkabátot az öreg egyszer vette fel. Szépen civil ruhába öltözött, fehér inget, nyakkendővel és felvette a lüszterkabátot és ő is elment vasárnap, a tízóraireformátus misére. Aztán ahogy teltek a napok, előke-rült a vasutas egyenruha, még vasárnap is az volt rajta. A lüszterkabát egy darabig ott lógott a szekrény oldalához akasztott vállfán, Aztán egyszer, senki sem foglalkozott a kabáttal, egyszerűen eltűnt. Eltűnt, nem tudni hová, senki sem kereste, egyszer sem. Eltűnt a feledés homályában.

A két ajtós barna, barokk szekrény, amely diófából készült az örökség után eléggé kanyargós pályát futott be. Utazó élete hosszúra nyúlt. Amikor megérkezett, mint az örökség tárgya, a szobában kapott helyet. Szorítani kellett, a meglévő bútorokat átrendezni, hogy legyen helye. Nem sokáig állt itt, mert a vasút, más állomáshelyre vezényelte a családot. Itt a lakás több szobás volt, a hátsó szobát a gyerekek kapták meg, itt benne foglalt helyet a kétajtós szekrény, A gyerekek ruhájának adott helyet, meg az iskolai tankönyvek sorakoztak

benne. Ekkor a naptár ezerkilencszázötvennégyet, mutatott.

Újabb vasúti költözés során Dévaványára került a család, de már a lakásban csak az előszobában volt számára hely. Kabátokat akasztottak akasztós részébe, a polcos részben bevásárló szatyrok sorakoztak.

Aztán apánk is a vasút jóvoltából, kapott egy szabadjegyet az örök mezőkön futó vasúti pályák karbantartására, mint pályamester. Halála után a kétajtós szekrény a legkisebb öcsénk garázsába kapott helyet, benne szerzők sokasága, rendben összerakva. Ha ezt most Hargitai ügyvéd úr is látná, biztosan nem tiltakozna, ellene

*

A kis cipó

A kenyér, igen a kenyér! Idézet az imádságból: „Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma!” A kenyér nagyon fontos táplálék. Szinte nem lehet megenni. Olyat még nem hallottam, hogy már rá sem tudok nézni! A krumplistésztát vagy a lebbencslevest mindennap, egy héten keresztül tálalva, valóban csömört kaphat tőle az ember. A kenyér nem ilyen. Nagyon fontos volt, hogy minden családnak búzából meglegyen az évi fejadagja. Ezt vitték öröltetni a malomba, liszté. Emlékszem gyerekkoromban, szülővárosomban a Csorvási úton, ahol laktunk, öt házzal arrébb volt egy pékség. Abban az időben anyám hetente egyszer sültött kenyeret. Ez úgy zajlott, hogy a lisztet hétfőn reggel elkészítette a sütéshez, estefelé bedagasztotta a kenyértésztát, és kedden reggel kiszaggatta.

Vittük a pékhez, sütésre, mert kedden és pénteken csak bérsütést végeztek. A környékbeli asszonyok ilyenkor sütötték a kenyeret, legalább egy hétre. Két nagyobb kenyeret, egy cipót és nekünk gyerekeknek (öcsémnek és nekem) egy-egy pici cipót. Ez nem volt nagyobb, mint egy jól megtermett zsemle. Ennek a pici cipónak valami különös illata és íze volt. Már alig vártuk, hogy hazahozzák és édesanyánk nagy szeretettel, nyújtotta át, mi pedig ezt a felséges illatú és ízű kenyeret, valami nagy élvezettel fogyasztottuk el. Ennél még egy szelet rántott hús, vagy a májpástétom sem volt finomabb.

Történt aztán egyszer, hogy édesanyánk a cipókkal meglepetést okozott nekünk. Amikor hazahozta apám a pékségből a megsült kenyeret, szokás szerint megkaptuk a mi kis cipóinkat. Felbontottuk és ekkor ért bennünket a meglepetés, a kis cipók mindegyikében egy-egy darab füstölt kolbász volt. Tehát, ő már az elmúlt század közepén feltalálta a házi hotdogot, amikor arról a közép még nem is hallott. És tudjátok milyen finom volt az? Biztosan nem, vagy csak sejtitek...

*

A váltókezelő

A keresztapám, anyám bátyja is, vasutas volt Oroszában. Közelebbről, váltókezelő. Egy őrházban laktak, melyet a vasút, a MÁV biztosított alkalmazottjának. Ez az őrház az állomás Békéscsaba felé eső részén állt, mellette volt a kiserdő. Legalább is ezt akkor, amikor én gyerek voltam, így nevezték. Csodálkoztam is rajta, miért ez a neve, ugyanis nem volt ott egyetlen fa sem. Lehetséges, hogy valamikor ez egy akácerdőt takart, mert ugye az alföldön leginkább honos az akác. Ültetni sem kell, nő magától, mint a gomba. Valószínű, egy hidegebb télen a karvastagságú csenevész fák a környező házak kályháiba vándoroltak, hogy enyhítsék az akkoriban hideg telek zordságát. Tehát, legelő volt az inkább, mint erdő. Keresztapámnak volt két tehene, mert ugye a vasút akkor gondoskodó volt, tehénistálló is tartozott az őrházhoz. Jól gondolkodott a MÁV, mert a vasutas a két szolgálati idő között, szabadidejében, hogy ne unatkozzon, tegyen valami hasznosat, tartson állatot, a saját hasznára. Ez a két tehén - Riska és Maris - eléggé jól nevelt tehenek voltak, már, mint a keresztapám által, mert a reggeli fejés után kicsapták őket a kiserdőbe, és amíg este névről nem szólították őket, addig legelésztek. Délidőben lefeküdtek, és csendesen kérődztek. Örülték a legelt, majd felbűfögött friss füvet, aztán pedig hálából igazi tejet adtak.

Az őrháztól nem messze volt egy kis téglából épített bódé. Ez volt a váltókezelői lak. Volt rajta egy ajtó és jobbra, balra a sínekkel párhuzamosan egy-egy ablak. Ez azért szükségeltetett, mert így a benti váltókezelő figyelemmel tudta kísérni a kinti mozgásokat. Ahhoz meg az ablak volt a képernyő, a bakker szeme meg a kamera. Nem volt nagyobb három négyzetméternél. Egy asztal, egy kályha, mert ez nagyon fontos volt, meg két szék volt benne csak. A kályha azért volt nélkülözhetetlen, mert a zord hidegben is ki kellett menni a váltót állítani és a jégcsappá dermedt vasutas így jutott egy kis meleghez. Egyszerre két vasutas volt szolgálatban, ők voltak a váltók kezelői. Ugyanis abban az időben, nem volt biztosító berendezés, automatizálás, mindent kézzel kezeltek.

Az egyik vasutas a bódében tartózkodott és vette a telefonokat, melyet az állomás épületéből a forgalmista

mondott. A másik kint poroszkált a váltók között, és amikor kikiabálták, hogy: - A csabai a háromra jár! - ment és állította a váltókat, hogy a vonat tényleg a harmadik vágányra fusson be. A szolgálat tizenkét óra, majd huszonnégy óra szabad volt. Aztán ebben voltak fordulóok, hogy ne csak nappal, de éjjel is teljesítsenek szolgálatot. Mert akkoriban még éjjel is közlekedtek vonatok, igaz többnyire tehervonatok, de volt forgalom. Ezek az éjszakai vonatok, pedig meg voltak rakva, mindenféle jóval. A vasút, úgymond mindent szállított, ha por alakú volt, folyékony, szemcsés, ömlesztett, darabos, vagy tömbösített, nem számított. A hosszú, vasúti nyelven úgy mondták a nyolcvantengelyes tehervonat, ez úgy negyven kocsiból állt. Sokszor alig fért be az állomás negyedik vagy ötödik vágányára. Szinte kicentizték megállását, várakozását, amíg a pálya fel nem szabadult. Az áruk szállításában akkoriban a vasút volt a nagygazda, kamiont csak a külföldön járt hazánkfia láthatott, ha egyáltalán figyelt erre.

A vasúti szarkák, azonban már akkor is meg-meg-dézmálták a vagonokat. Felkapaszkodtak a lassan haladó vagonokra és onnan tűzifát, szenet, fűrészelt árut, deszkát, lécet, meg ami a nyitott vagonokban volt, kidobálták. Persze rafinált módon is. A szenet a vagon végébe, a vágányok közé dobták le. Így az nem volt látható kívülről, amikor a vonat elment és üres lett a vágány, szépen összeszedték. Harcoltak is ellenük, de ez a

küzdelem mindig csak időleges győzelmet hozott. A szállítók próbálták a rakományokat más-más módon rögzíteni, hogy lopósok ne férjenek hozzá. Keresztapámnak, a váltókezelőnek, eredeti szakmája asztalos volt. Amikor befejezte az iskolát, apja úgy látta jónak, hogy az asztalos mesterségre mindig szükség van, így ezt a szakmát választotta fiának. Asztalos is lett, de a háború közbe szólt. Annyi munka nem akadt, hogy abból gyereket nevelni, megélni is lehessen. Így inkább egy állami, fix jövedelmet adó, munkaadót kellett keresni és ez ott, akkor abban az időben a vasút volt. Így lett vörös zászlóval integető váltókezelő. Szabad idejében, az őrház pincéjében felállított gyalupad mellett, most úgy mondanánk, hogy hobbyból, konyhabútorokat készített. Ez állt, az akkori ízlésnek megfelelően egy konyhaszekrényből, egy asztalból és két hokedliből. Szépen összeállított, gyalult, több színben festett bútor volt, melyet aztán a vásárban pénzzé tett. Időnként, pénz nélküli, csereeszközként is használták. Barterben disznót, birkát, tyúkot hozott érte.

Ilyen volt ez a félig kötött, félig szabad, vasutas élet. Egyre figyeltünk mindig, hogy mikor merről fütyül a mozdony, mert ez a füttyszó, mint az óra mutatója, határozta meg a nap, különböző szakaszait egymástól.

*

Két biztos rend

Ősz idő volt. Olyan szép, napos, őszi idő. Vasutas rokonainkhoz vittek szüleim, öcsémmel, úgy két hétre, vakációzni. Már nem tudom, hogy iskolai időben ez hogyan történhetett meg. Arról vannak emlékképeim, hogy a háborút nem rég fejezték be. Valószínű, az iskolai oktatásban sem állt helyre a tanítási rend. Azt tudom, hogy a negyvenes években, a második osztályban nem kaptam érdemjegyeket. Zűrös időszak volt az a tanév. A napok úgy kezdődtek, hogy a rádió reggel nyolc óra körül bement: - „Figyelem! Figyelem! Baja, Bácska berepülés! Légiriadó!” Az iskolában az igazgató úr osztályról osztályra szaladt és az ajtón bekiabált: - „Légiriadó! Mindenki menjen gyorsan haza!” Aztán az évvégén az került a bizonyítványba beírásra: „A sok hiányzás miatt nem osztályozható! Évismétlő!” Tehát még rendről nem lehetett beszélni, a dolgok sokszor, úgy maguktól mentek, mert az emberek tették, korábban megszokott dolgaikat, hiszen ez volt a természetes. Én akkor kilencéves lehettem. Abban az alföldi, homokos, szőlővel teli településen, azzal szórakoztunk mi gyerekek, hogy amerre napközben elvitt lábunk, felfedező utakat tettünk. Így jutottunk el az urasági pincészetbe, ahol nagy összevisszaság uralkodott. Úgy tűnt, mintha avatatlan kezek, feldúltak volna mindent. Volt

ott dongáiban szétrogyant hordó, felborított szőlőprés, a keskeny sínről félre lökött vascsille. Az elhanyagoltságot az is mutatta, hogy a pincészetben mindenfelé szemét, csak az évek óta ott tárolt, de az óta, eltűnt bor helyett, csak a szaga és a falakon felfedezhető penész maradt meg. Az udvaron magasan díszlett a gaz.

A szőlőkben érett fürtök himbálóztak, ettünk is belőle jó adagot. Ezen a Kecskemét közeli településen a házak eléggé szétszórva mutogatták magukat. Egy kis fatornyos templom köré csoportosultak, így alkottak egy kis faluféle közösséget.

A háború utáni rendre, csupán két dolog utalt. Az egyik a rendszeres, naponta kétszer, reggel és este Kecskemét-Orgovány-Kiskörös között, egyik, majd a másik irányba közlekedő vonat. A gőz hajtotta kismozdony, húzta a pár kocsis szerelvény jöttét-mentét, óramű pontossággal üzemelt, minden más zűrzavar ellenére is. A mozdony ilyenkor, mindig élesen fűtyült, jelezve érkezését vagy távozását. A vonat, az közlekedett, még ezen a kis vicinális szárnyvonalon is. Nem törődött azzal, hogy háború van, vagy éppen volt. A vasút, az mindig ment, a legnagyobb ágyúdörgés közepette is. A vasút volt a biztos pont. Amelyik települést vaspálya kötött össze a világgal, az olyan volt, mint emberi testben az ér. Érzékelte a lüktetést. A másik, rendre utaló dolog, pedig a fatornyú templom harangja volt, amely

reggel kétszer, délben és este szólalt meg. Éles csilingelő hangja inkább csengettyűre emlékeztetett, nem pedig egy öblös hangú harangra.

Történt az itt létünk során, hogy egyik reggel a harangozó az ötórai, szokott harangozást, eléggé hosszúra kongatta. Jött is utána a homokos úton, biciklivel. A vasutas rokonom meg is kérdezte tőle:

- Pista bácsi, meghalt valaki?

- Nem, dehogy! - volt a válasz.

- Akkor miért harangozott ilyen hosszan? - kérdezte csodálkozva.

- Elharangoztam a hét órát is, mert megyek Tóthékhoz disznóvágásra! - mondta Pista bácsi és tovább tekerte a kerékpárt, nem törődve azzal, hogy a két biztos rend közül, így az egyik meginogni látszott.

Aztán eltelt hatvankét év, ez idő alatt a két biztos rendre mindig lehetett számítani. Én is elmúltam hetven. Ma hallom a rádióból, hogy a kormány újabb vasúti szárnyvonalakat szándékozik bezárni.

*

11. Ezek a furcsaságok

A házasság

Cetlik a család életéből

Frontérzékenység

Sült csirke grillezve

Kiváló vállalat lettünk

Kupec, kofa világ

A Moszkvai út

Munkareggeli

A házasság

A házasságról szinte semmit sem tudnak az emberek. Mégis mindig simán (zökkenők nélkül!?), kezdődik minden. Egy görög bölcs - Szókratész - szerint: „Mindenképpen házasodjatok meg: ha jó házasságot szereztek, boldogok lesztek, ha rosszat, akkor filozófusok.”

Egy nő és egy férfi (fiatal vagy öreg) összeköti életét, házassággal. Azért fiatal vagy öreg, mert ezt a procedúrát, többször is meg lehet, ismételni. Ez a kötés (jelképesen) lehet pertlivel, cukorspárgával, fényes szalaggal, vagy éppen kötéllel. Függ attól, ki milyen tartósra akarítja ezt a szövetséget. Mert ugye egy pertlivel összekötött kapcsolat csak úgy magától kioldódhat, de egy kötéllel összehurkolt már sokkal nehezebben. Mondják: a házasság, szerelem.

- Mi a szerelem? - kérdezhetik joggal.
- A szerelem az a fény, ami bevilágítja az embert.
- És mi a házasság?
- A villanyszámla.

A szerelem azonban vak, de a házasság hatékony látásjavító. A fáma szerint a jó férj hódol a feleségének, még húsz év után is, megdicséri haját, ruháját, figyelmes, szolgálatkész. A jó feleség nem bánja a sörözős-meccses estéket, amikor a férj barátaival tölti az időt.

- Kell egy kis kikapcsolódás! Azonban a szabadságot sem úgy képzelik, jössz, mész, amerre akarsz. Azért szigorú rendnek kell lennie, de ha nem tartod be, akkor jön a feddés, súlyosabb esetben a szidalmazás (vagy egyéb kemény tárgyak röpte).

Sanyi figyelmeztette a nősülés előtt álló Pétert:

- Tudnod kell, a nő olyan, mint a hurikán, amikor jön vad és nedves..., amikor megy: viszi a házat és a kocsidat is!

Nagyné benéz a szomszédasszonyhoz és látja, hogy üres a kutyaól:

- Látom, megszabadultál attól a dögtől.

- Igen! - válaszolta a szomszédasszony és hozzá tette:

- És magával vitte a kutyáját is!

A már több mint tíz éve házas vadász mesélte barátjának sörözés közben:

- Tudod, azt tapasztaltam, amikor hazajövök a vadászból, mindig az asszony szeretőjét találom az ágy alatt!

- És mit akarsz csinálni? - kérdezte barátja.

- Már gondolkodtam azon, levágom az ágy lábait.

A férfiak a házasság történetét különböző módon élik meg. Szerintük van megértő, szerető feleség. Ők vannak kevesebben. Van közöttük kikapós is.

Kázmér barátom mesélte, hogy egyik házas ismerőse egy papírlapra felírta: - Egy óra szex! Mondta az asszonynak, ez egy bon, akkor váltod be, amikor akarod. Az asszony megörült, vette a kabátját és annyit mondott:

- Egy óra múlva itt vagyok!

A másik történet szerint Pisti mesélte barátjának:

- Leküldtem az asszonyt újságért. Már három napja!

Barátja lezserül válaszolt:

- Mit számít három nap újság nélkül.

Van a feleségek között vicces is, ez inkább ritka, de több az idő múlásával a házsártos, a szigorú, a haramia. A házsártos asszony a legismertebb. Mert ugye kinek a felesége nem mondta már: - Hol késtél ennyit? Mit nevensz rajtam? Ne csámcsogj! Minek a szalvéta? Miért nem velem foglalkozol? Észre sem veszed az új blúzomat? Pereg a nyelve, szakadatlanul. A mai zűrös nemzetközi helyzetben, amikor a párizsi eseményeket említik, Tódor annyit fűzött hozzá:

- Nem félek a terrorizmustól. Öt évig voltam nős!

A férjek sem mondhatják, hogy ők makulátlanok. Mert ugye sok baj van a kocsmázó, haverokra hallgató, elcsavargó férjekkel is. Ilyenkor az asszony korholja „kedves, jóra való” férjét.

- Mennyivel jobb lett volna nekem, ha magához az ördöghöz mentem volna feleségül.

- Erre ne is gondolj! - mondta a férj. - Közeli hozzátartozók nem házasodhatnak!

Nősülünk, elválunk, megérjük az ezüst, vagy éppen arany lakodalmat. Minden házasság boldog, csak az utána való együttélés okozza a gondokat.

*

Cetlik a család életéből

A család: - Apa, ötvenegy éves közgazdász, foglalkozását tekintve könyvelő egy kft-ben. - Anya, negyvennyolc éves, magyar-történelem szakos tanárnő, a város egyik általános iskolájában tanít, most éppen az V. osztályosok osztályfőnöke. - Ella, a nagyobbik lányuk, huszonnyolc éves, három éve ment férjhez, Lajoshoz, iker gyerekek (egy fiú és egy lány) édesanyja, a gyerekek két évesek. Lajos a férj, mostanában nem dolgozik, kétes helyekről azért néha szerez egy kis pénzt. Ezért a magatartásáért, főleg az após, mindig korholja, de nincs, csak átmeneti foganatja. - Ildikó, a kisebbik lányuk, tizennyolc éves, a város gimnáziumában most érettségizik.

Lakásuk: - a város „Zöld-lápos” negyedében van, egy tömbház negyedik emeletén, épült 1972-ben. - Ella a férjével, Lajossal, aki huszonkilenc éves, iker gyerekeivel (Tamás és Éva) anyósánál laknak, de sokat vannak a szülőknél.

Gépkocsi: - egy tízéves Skoda Fábria.

Hétvégi ház: - a várostól 25 km-re lévő Nyírfásban van, egy cseh, összerakható faház, beton alapon, pincével, épült 1980-ban, apa hozta a házasságba.

Üzenetek: kialakulása, mivel a család tagjai állandóan úton vannak, munkahely, iskola, lógás, pénzszerzés stb. között. Ella írta a kezdő üzenetet a cetlire:

- Apa bevert egy nagy szeget a konyhaszekrény oldalába, arra van felakasztva az a papír rolni (olyan, mint a WC papír, csak finomabb, írhatóbb). Ebből húzunk egy darabot és írjuk az üzenetet, majd a szegre akasztjuk. Amit elolvastunk, azt egy dobozban tároljuk a szekrény tetején, hogy követhetők legyenek az események. - Ella.

*

- Gyerekek, a Nyírfásból este 6-7 között jövünk haza. Hozunk a kertből, amit tudunk. - Apa, Anya.

*

- Anya! - Történelemből 4-es lettem. - Ildikó. - Hurrá!

*

- Gyerekek! Jó ez a cetlizés! - Jóska bácsiéknál vagyunk, disznótoros vacsorán. - Anya, Apa.

*

- Anya! - Zenére és németre mentem. - Ildikó.

*

- Anya Drága! - Ettem a levesből, rizsből, húsból, szőlőből. Szeretlek! - Apa.

*

- Anyu! - Lajossal vagyok, meghívott, elmentünk ebédelni, négyre jövünk, az ikrek a Lajos nagymamánál vannak „letétben”. - Ella.

*

- Anya! - A TDK négykor kezdődik. Nem tudom, mikor jövök. - Ildikó.

- Apa! - Egyél! Nem tudtam tovább várni, sietnem kell a suliba. - Anya.

*

- Ildikó! - Nyírfásba mentünk apával. Vegyél 2 üvegsört, 1 kg kenyeret, 1 liter tejet, pénz a szekrényben, a köcsögben. A mi szobánkban tegyél rendet. Ne legyen az ajtó előtt cipő! Ella néni, ha jönne (nem szólt), ropival, sörrel kínáld. Jövünk! Tartsd szóval, kell neki hetven évesen egy kis kikapcsolódás. - Anya.

*

- Ella Drága! - Nyírfásba vagyunk. Ildikó a stadionban, valami foci meccsen. Ezt a lányt ez is érdekli? Nem is tudtam! - Anya.

*

- Anya! - Fodrászhoz mentem, szép akarok lenni. Tudod az a fekete hajú fiú, nagyon kerülget a c. osztályból. Ő is most érettségizik. Talán elég lesz a pénzem. - Ildikó.

*

- Apa! - Párolt káposztát is egyél a húshoz. Sör a hűtőben. - Anya.

*

- Anya! - Egy zacsi liszt sincs itthon, nem tudtam a csirkét kirántani, pedig fáj a fogam rá. - Ella.

*

- Apa! - Évnyitóra mentem, már nincs időm semmire. A krumplit süsd ki, tudom te is jó szakács vagy, egyél. Majd jövök! - Anya.

*

- Kedves Ella! - Őszibarackosba mentem, szedni egy kis gyümölcsöt. „Szedd magad!” - mozgalomban. Így sokkal olcsóbb és a szebbeket válogatom. Főzők, ha visszajöttem. Finom zöldbab főzeléket, ami a kedvenced! - Anya.

*

- Anya! - Kimegyek a kórházba a nőgyógyászhoz. Valami nem stimmel! Majd elmondom. - Ella.

*

- Ildikó! - Várd meg anyát, a húst ő süti ki! - Ella.

*

- Apa! - Az ebéd nem ment le a torkomon. Bántanak a dolgok, a munkahelyemen is, meg itthon is. Rettenetesen rossz egyedül! (még pityergek is). - Anya.

*

- Anya! - Este kilenckor jövök, hatkor mentem. Hozom az ikreket, Ella helyett. - Ildikó.

*

- Gyerekek! - Ne költsetek, fogytán a pénzünk. Be kell osztani! - Anya.

*

- Papa! - A levesbe tegyél még cukrot (csak mokka van!) - Ildikó.

*

- Anya! - Jóskáékhoz mentem segíteni, szőlőt préselni. Itt a szüret, biztos iszom pár pohárral a tavalyiból, ha még van nekik. Azért óvatos leszek. Este jövök! - Apa.

*

- Anya! - Suliba mentem szakkörre, holnap nincs tanítás, szabad leszek. Reggel ne kelts fel, szeretnék aludni, mert rám fér. - Ildikó.

*

- Apa, Anya! - Lajos nyert a játékgépen száz rongyot (mennyit veszített, nem tudom), meg kapott vala-

honnan egy kis dugi pénzmagot. Hétvégén Egerbe megyünk Welneszezni, az ikreket csütörtök este hozom hozzátok, ők itt vannak nektek! - Ella.

*

- Anya! - Az ebéd finom volt. Délután a művházban választási gyűlés lesz. Tiborral, Sanyival, a kollégákkal elmegyünk. Kíváncsiak vagyunk, hogy ebben a helyzetben mit ígérnek a politikusok. Ne félj, felszólalni nem fogok, csak fülelek. Jövök, amint tudok. - Apa.

*

- Lányok! - Jó lenne, ha azt a sok szennyest, amit összegyűjtöttetek, bekergetnétek a mosógépbe. Nem nehéz, de ez a felfordulás már bosszant. Olyan, mintha mindennel rám várnátok. - Anya.

*

- Apa! - Józsi bácsi (az, aki azzal a behemót nagy autóval jár), délután feljön. Meg akarja venni a hétvégi kéglit, mondta nekem. Jó lenne, kell a pénz a számlákra. Azt mondja, hétvégi bulikat akar ott szervezni. Tartsd szóval, igyekszem haza. Igaz a tiéd a kégli, de nem tudok mást tenni. - Anya.

*

- Apa! Anya! - Vártalak benneteket, de nem jöttetek. Este legépelem, amit kell apának az eladáshoz. Az ikrek aranyosak, úgy beszélnek, mint a piaci kofák. Nem tudom, hol tanulják ezeket a szavakat. - Ella.

*

A cetlik írása folytatódik, hol sűrűbben, hol ritkábban, ahogy az élet megkívánja. Közben telik az idő. Az ikrek ovisok lettek, ma már szép verseket mondanak. Ildikó azzal a fekete hajú sráccal jár, felvették az egyetemre. Ella megvan a férjével, Lajossal, aki a mai napig sem hagyott fel linkes életével, de megvan. Az öregek öregszenek, várják, hogy az élet könnyebb legyen, meg majd azt is, hogy a postás hozza a nyugdíjukat.

*

Frontérzékenység

Krisztián az ötvenötödik évét is betöltötte már. Egy dunántúli városban lakott, több mint tíz éve, amióta elvált feleségétől. Húszévi házasság után, kettőjük kapcsolatából, semmi nyom nem maradt. Közös gyerekük nem született, Krisztián egy nagy képes bibliát hiányolt, melyet válás után a volt felesége nem volt hajlandó átadni neki. Ez lett volna minden kívánsága, de nem teljesült. Csak úgy élt, egykedvűen. Szinte nem zavarta semmi. Közömbössé vált az élet dolgai iránt. Még az időjárás sem érdekelte. Ha esett az is jó volt, ha fújt, hát hagy fújjon, ha sütött a nap, akkor legfeljebb az árnyékba húzódott és három hideg kisfröccsel többet ivott.

Történt az idei kánikulai májusban, hogy egy régi barátjához utazott el hétvégére. Már régóta nyaggatta Krisztiánt, hogy menjen el hozzájuk. Pétert, a barátját még nőtlen korából ismerte, együtt kergették a szép nemhez tartozó lányokat, ebben a Duna parti kisvárosban. Sok-sok élmény volt közös, meg eltérő is. Aztán az lett a vége, hogy Krisztián becsajozott, félévi ismeretség után megnősült. A lány unszolására, aki már a felesége lett, elköltöztek a Bakony lábánál lévő városba. Nem is volt semmi gond, éltek, mint Marci hevesen, de aztán

egyszer beütött a krakk, az asszony rajtakapta Krisztiánt, hogy a munkatársával építget egy közelebbi kapcsolatot. Ez még nem is lett volna baj, mert ezt Krisztián az ő szóhasználatában valóban csak flörtnek nevezte. Nem is merült fel benne, hogy összepakolja gatyáit, ingeit és tovább álljon. Azonban egyszerűen elmaradozott és ott aludt minden este az izgalmasnak vélt barátnőjénél.

Amikor öt nap után először hazament, az asszony éppen mosogatott a konyhában. Mikor belépett és köszönni akart, a mosogatótál teli vízzel a nyakába zúdult. Hirtelen nem tudta fiú-e vagy lány. Leforrázva érezte magát, nem csak a meleg mosogatólétől, hanem úgy általában. Tudta, hogy amit tett, arra nincs magyarázat, talán csak annyi, hogy az utóbbi időben eléggé elhidegültek egymástól. Krisztián már nem vágyott arra, hogy az ágyba bújjon az asszony mellé. Örömet lelte inkább abban, hogy a közeli presszóban megigyon három üvegsört és csendesen haza ballagjon. Az asszony nem szólt, mintha ott sem lenne. Ez vitte arra, hogy ismeretséget kössön egy munkatársával, aki legalább kedves volt hozzá.

Így leforrázva, ott állt az előszobában szótlanul. Vizes, zsíros kabátját próbálta simogatni, de ezzel nem jutott semmire, mert ugyanolyan zsíros és vizes ma-

radt. Bement a fürdőszobába, átöltözött és némán lement a lépcsőn és tudta, itt már nincs több keresni valója.

Péterékhez pénteken, késő délután érkezett, öltözte nem volt több mint egy nadrág, cipő és egy rövid ujjú ing a berobbant korai meleg miatt. Még Pesten a vonat átszállásnál vett egy üveg pezsgőt, hogy ne menjen üres kézzel, meg Péter feleségének egy tábla csokoládét, egy csomag kávé kíséretében, hogy ő se maradjon ki az ajándékozásból. Meg aztán üres kézzel mégsem illik látogatóba menni. Péter a telefonba mondta:

- Kapd össze magad és gyere, várunk!

- Nem akarok zavarni - mondta Krisztián egy kicsit szabadkozásként, de érezte, jó lesz kimozdulni ebből a magányból.

- Finom halat készítetek! - erősítette meg a meghívást Péter. - Tudod ez jó lesz, mert a hal úszni is akar és én gondoskodtam „úszó-vízárról”! - ez utóbbit olyan vicces megjegyzésnek szánta.

Krisztián hallgatott, csak a kagylót szorította a füléhez. Azon gondolkodott, milyen jó ennek a Péternek, valamikor neki is jó volt, aztán mégis tönkrement minden.

- Halló! Halló! - hallotta Péter ismétlődő szavait.

- Itt vagyok! - ocsúdott fel.

- Szóval, várunk, gyere! - befejezte, határozottan.

A telefon kattant egy éleset és elhallgatott.

Krisztián ezt a beszélgetést ismételte magában többször is. Aztán mikor megérkezett és meglátta Péter barátját és csinos feleségét, egy kicsit elszorult a szíve. Tudta, érzelmösségnek itt most nincs semmi helye. Élvezni kell ezt a nem mindennapi helyzetet.

Barátja kitett magáért. Ettek finom sült halat, amely fehér Abasári borban úszhatott. Másnap is megismételték, hiszen hal volt bőven, mert Péterről kiderült, hogy nagy horgász és a hálójá is jó, mert nemcsak kapás van, de a fogásokra sem panaszkodhat. Péter sokat beszélt, a bor meghozta a szavát, észre sem vette, hogy Krisztián csak ül, csendesen figyel, nem szól egy szót sem.

- Tudod, jó régen találkoztunk, van annak több mint huszonöt éve.

- Már annyi lenne? - kérdezte Krisztián csodálkozva.

- Annyi bizony. Te leléptél, megnősültél én meg itt maradtam egyedül. De aztán én sem tétlenkedtem. Elvégeztem az egyetemet, építőmérnöki karon, építész-mérnöki oklevelet szereztem. Azt követően házakat, lakásokat építettem, garmadába. Közben megnősültem, van egy fiúnk és egy lányunk. Már kirepültek a családi fészekből. Most várjuk az első unokánkat! - mondta egy szuszra Péter. Közben töltött a megüresedett poharakba.

Krisztián elgondolkodott: - Milyen szerencsés ez a srác. Vitte valamire és közben jó horgász is lett. Ő meg csak lézeng, magányosan és még a célt sem látja. Elvesztette sors érzékenységét.

Hétfőn reggelre a hőmérő higanyszála négy fok alá süllyedt. Krisztián elbúcsúzott a barátjától és elindult az állomásra. Hideg szél lobogtatta ingének rövid ujját. Először nem érzett semmit, de később felálló szőrszálai között, csak úgy átfújta a szél. Fázott. Határozottan fázott. Régen kerítette hatalmába ez az érzés. Egy kicsit bosszantotta is. Most döbbent rá, hogy mégis van valami, ami kihozhatja a sodrából.

A Déli pályaudvaron, amikor felszállt a csatlakozó vonatra, érezte az ülés alól áramló meleget. Megnyugvás töltötte el, végre nem fázik, mert ez a „vonat-kabát” körbe fonta testét. Sokévi kellemetlen tapasztalat után dicsérettel illette a vasutat, ezért a májusvégi melegért.

Az jutott még az eszébe, ahogy ült a vonaton és kibámult az elfutó tájra, hogy a sorsérzékenység mellé a frontérzékenységet is megtapasztalta. Jó lenne mindkettőn változtatni.

*

Sült csirke - grillezve

Régebben, amikor elkészült egy hétvégi ház, avató ünnepséget szerveztek a közeli barátoknak vendéglátással, dicsekvéssel. Így történt ez most is, Zebegényben, a hegyen. Annyival volt feldobva a mintegy tíz vendégnek, hogy most grill-csirkesütés lesz. Mondhatnánk azt a mai szóhasználattal: - kerti parti. A vendéglátó Tóni bácsinak volt egy csodás szerkezete, lehet, hogy még most is megvan, legalább is az emlékezetben, melyre fel lehetett négy csirkét is tűzni, a forgó részekre. A rögzítő lábakat, le kellett a földbe szúrni, és a forgó rúd két vége, egy-egy ilyen álló tartórészen, nyugodott, forgott. Kis hajtókar is társult hozzá, hogy a pirulásban az egyenletes forgás, folyamatosan biztosítva legyen. A forgató, ugye, mert ezt kézzel kellett tenni, üzemanyagként, sört kapott, mert a tűz mellett ez jól is esett. A négy csirke, legalább is kinézetre, szépen mutatott a felfűzött nyárson, pácolva, fűszerezve. Össze is állt a sütőszerkezet, csupán „beüzemelése” akadozott.

Először az összekapcsolással voltak bajok, majd a tűz nem akart „tüzetni”, a rárakott faszén, sem izzott úgy, ahogy annak kellett volna. Tehát technikai bajok sorozata zavarta a négy csirke elszánt pirulását. Időközben a társaság, az aperitif italok elfogyasztása miatt éhesebb és éhesebb lett. Így előételként zsíros kenyeret fogyasztottak. A magát kezdetben csirkének valló, így tolldíszzeitől megfosztott grillezésre váró hústömegekről, csak később derült ki, hogy lányságukon régen túljutott, letojtt tyúkok voltak, akiknek már e művelet nem volt kedvükre való. Ezt azzal mutatták ki, hogy lassan sültek, kevésbé pirultak el, nem volt szégyellni valójuk! Az éhes vendégek, pedig körülülték a forgó nyársat, és elégedett arccal majsolták a zsíros kenyeret, annak reményében, hogy ebből egyszer, majd sült csirke lesz.

*

Kiváló vállalat lettünk

Tóth Sanyi, ez a szőke, huszonkét éves srác, állást változtatott. A szomszédban lakó Kecskés Feri csalta el erre a munkahelyre. Most már együtt jártak dolgozni, minden reggel. Az üzemben, ahová elszegődött ez a szomszéd fiú a haverjával, jól érezték magukat, Tóth Sanyi olyan anyagmozgató lett ebben az alkatrészeket gyártó üzemben. Teltek a napok, meló volt bőven, néha még túlóráztak is, vagy éppen dupla műszakot vállaltak. Talán már egy éve, hogy itt dolgozott, amikor egy, májusi szombaton a cégnél, vállalati bulit rendeztek. A főnök azt mondta: - Kiváló vállalat lettünk! Kaptak is egy kis jutalmat, mind a ketten. Volt nagy mulatozás a nagyteremben. Kaja, pia dosztig. Igazán jó kedvel ettek, ittak. De aztán egyszer, már jóval túl az éjfélen, vége szakadt a mulatozásnak, el kellett indulni, hazafelé. Na, itt jött a bökkenő, ugyanis Tóth Sanyi barátja a Kecskés Feri, alaposan felöltött a garatra. Alig tudott járni, nem bírták a lábai, mégis elindultak. Egymásba kapaszkodva rótták a hazafelé vezető utat. Félórai járás után Kecskés Feri lábai felmondták a szolgálatot, leültek az árok partjára. Itt pihengettek, de tovább indulásra Kecskés Feri nem mutatott semmiféle hajlandóságot. Már kezdett úgy kinézni, hogy a pirkadat is itt éri mindkettőjüket, amikor Tóth Sanyinak jött az ötlet, hazaugrik egy talicskáért és azzal tolja majd haza.

Mondta neki: - Nem kelsz fel csak, ha én jövök! Csak Tóth Sanyinak kelsz fel, megértetted?

Erre a válasz: - Csak Tóth Sanyi barátomnak kelek fel!

- Rendben! - nyugtázta és elindul a talicskáért.

Jó háromnegyed óra telt el, mire visszaért. Kecskés Feri aludt, talán még horkolt is a friss májusi fűvön. Elkezdte keltegetni, mire a válasz:

- Nem kelek fel csak Tóth Sanyi barátomnak!

- De én vagyok az!

- Akkor sem kelek fel, csak a Tóth Sanyi barátomnak!

Ez a keltegetési folyamat a párbeszéddel eltartott vagy jó félóráig, mire olyan állapotba került, hogy segítséggel, beleülhetett a talicskába.

A hazafelé vezető út sem volt göröngyöktől mentes. Kecskés Feri úgy elterült a talicskában, mint a gyalogbéka. Keze, lába lógott, időnként leért a földre. Néha egy-egy zökkenőnél éles hangon elismételte:

- Nem kelek fel, csak Tóth Sanyi barátomnak!

Tóth Sanyi erre nem szólt egy szót sem, csak tolta a talicskát, benne a tehetetlenségig elázott szomszédját.

Arra gondolt, ahogy így elnézte:

- Ebből sem lesz ember, jó pár napig!

Másnap hallotta Tóth Sanyi, hogy a három szomszéddal arrébb lakó Mariska néni újságolta az utcán:

- Maghalt a Kecskés Feri. A szomszéd hozta haza éjjel talicskával. Talán már el is mentek a koporsóért.

A mellettük lakó Rozi néni felkiáltott. - Dehogyan halt meg, ott isszák a sört a sarki kocsmában.

*

Kupec, kofavilág

Mihály bátyám lehorgasztott fejjel ült a szobában az asztal mellett. Mindenki láthatta, akinek egy picike szeme is van, hogy most mérges. Valahogy kudarcot vallott. Elszámította magát a reggeli újfalui piacon. Régen a kupecség, már, mint a lókupecség, jól ment, mindig sikeres volt, de most a tyúkos kofaság, az nem neki való. Mert ugye, ha belegondol, fiatalon úgy adta, vette a lovakat, ahogy csak akarta. Nem volt semmi akadály előtte, jó volt a beszélőkéje, az italt sem vetette meg, bírta is. Egy jó üzlet után hamar húzta a kocsmában a cigány a nótáját, de ha megbántották, a bicska is kinyílt a kezében. Többször összeverekedett a kakaskodó legényekkel, de bátorságért ő sem szaladt a szomszédba. Igaz, néha ő húzta a rövidebbet, ilyenkor szótlanul elkullogott, nyalogatta sebeit, de ha felépült, volt hadd el hadd! A lovak terén jó gazdának tartották. Volt két pár lova, az egyik pár deres, a másik pár szürke volt. Ő úgy mondta mindig, a deres jobban bírja a szántást, a szürkével csak boronálni lehet. Azok inkább parádés kocsik elé valók. Aztán voltak olyan futó lovai, melyeket megvett egy vásáron, haza vitte. Egy kicsit megabrakoltatta, kisimította a bordáit, aztán újból vásárra vitte. Ebből jött aztán a haszon, ha sikerült jó üzletet kötni. Földje is volt, az apjától is kapott, meg az asszony is hozott. Elvult, gazdálkodott, meg kupeckodott a lovakkal. A maga

ura volt, nem szerette, ha parancsolnak neki, még az asszony sem mondhatott, soha semmit. Mikor bejött a téesz időszak, akkor is egyenes gerinccel állta a sarat, inkább választotta a nehéz napokat. Mindig azt mondta: - Az a nyikhaj Fütyülős Tóth Béla, ne parancsoljon neki, ne ő mondja meg, mikor kell szántani, meg vetni! Tudom én azt magam is! A téesz világon így szerencsére kívül maradt, sajnos a körülmények azonban, összeszűkültek.

A lovaktól is meg kellett válnia, a földből is eladott egy-egy darabot, meg az idő is eljárt felette. Ötven éves elmúlt, amikor Újfaluba, a tejfeldolgozóba került. Ő mindig úgy mondta, a tejpor gyárban dolgozik. Üzleti érzékét itt sem veszítette el, mert állandó éjszakás műszakot vállalt, aztán reggel mikor kijött a gyárból, a hóna alatt volt egy zsák, tejporral tele. A portásoknak

este, mikor műszakba ment, leadta a kőbányai behűtött üvegeket, hogy szopogassák unalmukban, nagy semmittevésükben, az éjjel. Otthon, még a disznók is tejporos moslékot ettek, gömbölyödtek szépen. Egyszer az egyik olyan nagyra hízott, hogy alig tudták négyen kihúzni az ólból. A böllér így is nehezen fért hozzá. A lóval még korábban volt egy, utolsó kalandja. Vett egy lovat, szegény párát alig tudta bevezetni az istállóba, mert tulajdonképpen dögvőráson volt. De a kupecség rafináltsággal is jár, gondolta, lesz még ebből jó üzlet. El is adta egy pocsaji cigánynak, mert az, lovat akart mindeképpen, de aztán beütött a krakk, mert a ló harmadnapra feldobta a patáit. A cigány felesége, meg két nő, követelte vissza a pénzt. Nagy patáliát csaptak a kocsmában, a vége az lett, hogy Mihály bátyámat a három asszony alaposan elagyabugyálta. Pár napig ki sem jött a szobából, nem is beszélt akkor sem, meg később sem, erről a dologról. Már pár éve nyugdíjas volt, amikor megint előtört belőle a kupec vér. Mivel nem volt már lova, így az udvarban fogott három tyúkot és a bicikli csomagtartójára erősített dobozba tette. Bekerekezett az újfalui piacra, hogy kofaságának szerezzen érvényt. A felesége csak arra lett figyelmes, hogy kora délután Mihály bátyám betolta a kerékpárt az udvarra és a dobozból, a megutaztatott, immár világot látott tyúkokat, bedobja az elkerített részre. A tyúkok nagy rikácsolással, repdeső szárnyakkal landoltak a többiek között. Ó,

pedig mérgesen beballagott a szobába és szótlanul, a
rácsosból töltött magának két kupica pálinkát és ezzel,
örökre, búcsút mondott a kupec, kofavilágnak.

*

Moszkvai út

A történet nem mai, de szereplőinek gondolatai, észjárása szerint egyértelműen aktuális. Történt jó pár évvel ezelőtt, hogy egy pedagógus házaspár falura költözött. Falura, mert ott kaptak szolgálati lakást, meg aztán a megélhetés is könnyebb volt. Tóni bácsinak - a férjnek - ott, abban a kis faluban, ahol laktak, történelem-magyar szakos feleségével, a lakás szűkre szabott udvarában volt egy óriási tyúkfarmja. Ma már nem tudom megmondani hány tojótyúkja volt, de egy biztos - sok! A tojások jótékony hatását, élvezte a család, mert jutott belőle bőven az asztalra, lágyan, keményen, vagy éppen hagymás rántotta formájában.

Történt egyszer, hogy a megyében a magángazdaságok körében „tojásgyűjtő versenyt” hirdettek. Aki a legtöbbet leadja, azt elviszik Moszkvába - repülővel - jutalmul. A mai tojásárak miatt, szintén lehetne ilyen versenyt hirdetni, csak az a baj, hogy a győztes számára megváltozott a mérési forma. A hivatalos trend szerint

tyúktojásokat mostanság kilóra mérik. Az apró tojásokat szorgalmasan tojó tyúkokat könnyen leelőzheti a nagytojásokkal bíró tyúkok. Így a versenyfeltételek ma már nem tiszták.

Tóni bácsi a felhívást, az akkori feltételeknek megfelelően, megvalósítható ötletnek vélte és tett is érte, ugyanis a felvásárlóhoz, kimagasló igyekezettel hordta a tojásokat. Gyűlt napról-napra. Szám szerint az ezreket is meghaladta. A nagy szám láttán, már szinte érezte, hogy a felhők felett repül, fittyet hányva a földi létnek.

Ez az álom aztán valóra is vált. Már fenn ült a TU 104-es fedélzetén és tényleg a felhők felett repültek, amikor a kézben egy-egy pohár borral koccintva, szomszédjától a középkorú, lassú beszédű, nyugodt tekintetű vízvezeték szerelőtől megkérdezte: - Mondd, hány tojást adtál le, hogy győztes lettél? - Egyet sem! - volt a válasz. Tóni bácsi értetlenül csodálkozott, egyben várta a választ is. - Tudod, a felvásárlónak megmondtam, aki viszi leadni a tojást, azt írd a nevemre. Én, pedig majd, minden húsz tojás után a kocsmában, utólagos elszámolás szerint, a nevedre kifizetem a fröccsöket. Mind a ketten jól járunk. Látod, én repülök, a felvásárlónak a sok fröccstől pedig pirosodott az orra.

*

Munkareggeli

A történet ma is játszódhatna, de azért van egy kis pikantériája. Az események, úgy 1960 tájékán játszódtak. Az akkori tanács berkeiben működött, többek között, egy nevezetes járási hivatal. Volt egy szakigazgatási szerv, amelyik a járás területén - 25 község tartozott ide - igazgatta, felügyelte a kisiparosok tevékenységét. Ennek a területnek Csáti István volt a felügyelője. István bácsi, mert így szólította mindenki őt, korban már túl volt az ötvenen. Ősz haja szépen keretezte, pirosposztság, nap barnította arcát. Egyik év februárjában jött az értesítés a magas megyéről, hogy a felügyeleti szerv, megjelölt napon jön ellenőrizni a szakág, közte az öreg tevékenységét. Pista bácsi vette a lapot. Azt tudta, hogy erről a látogatásról majd jegyzőkönyv készül, melyet megküldenek a járási hivatal elnökének. Aztán, ha abban elmarasztaló dolgok fogalmazódnak meg, akkor a jutalmát, fizetés emelését hosszú időre elkapálhatja. Döntött, mindent megtesz, hogy a megyei elvtárs székében, jó színben tűnjön fel. Magában egy kis forgatókönyvet készített. Először is rendet rak a szekrényében az iratai között. A hátralévő aktákat feldolgozza. Aztán arra is gondolt, hogy a megyéről jövő elvtárs reggel fog érkezni. A megyei központ eléggé messze volt, onnan busszal lehetett megközelíteni a járási székhelyet. Biztosan korán kel, egy kicsit el is fáradhat, éhes is lesz. A jobb benyomás érdekében úgy döntött, készít egy kis

munkareggelit, egy finom tojásrántottát. Ehhez minden adott, a tojásokat az ólból majd összeszedi, vág a kamrában lógó, tavalyi disznóvágásból maradt füstölt kolbászból, hagyma akad a kertben. A sütés körül, akadtak nehézségek, mert abban az időben minden irodában olajkályhával fűtöttek. Semmi baj, majd szól a takarítónőnek, hogy az olajos kannát hagyja a közelben, hátha utána kell tölteni. Eljött a megjelölt nap. Pista bácsi már korán az irodában volt. Felszelte a hagymát, a kolbászt is felkarikázta, a tojásokat, szám szerint húsz darabot felütötte egy tálba, Egy kis zsírt is hozott, melyet egy piros lábosba tett. Órájára nézett, az időpontra összpontosított. A kályhát a maximumra tekerte, fonnyasztotta a hagymát, a kolbászt is egy kicsit megsütötte, majd a húsz tojást ráöntötte, kevergette, sózta és így szépen készen is lett a rántotta.

Az íróasztalt középére húzta, terítőt elfelejtett otthonról hozni, de egy hivatalnok rögtönözni is tud, írógéppapírokból olyan összeállítást csinált, amely pótolta a terí-

tőt. Evő eszközöket is készített, egyelőre csak egy személyre, nehogy azt higgye Jónás elvtárs, hogy fel akarja falni előle. Majd udvariasan, biztosan utalást tesz arra, kóstolja meg ő is a főztjét. Még arra is gondolt, hogy a végén ezt a finom rántottát egy laza vörösboros fröccsel le is öblítsék

Az irodai főzés szokatlan volt a hivatalban. A rántotta illata bejárta az egész épületet, a hagyma és a tojás szépen érvényesült ebben az illat kavalkádban. Több kolléga is benyitotta az iroda ajtaját és látva a nagy készülődést, megkérdezték: - Elvert otthonról az asszony, hogy magadnak csinálsz reggelit? Pista bácsi csak szerényen mosolygott, majd, hogy megértsék, hozzá tette:

- Várom a megyei elvtársat! Még bizalmasan hozzá tette: - Ellenőrzés! Erre a többiek csak bólintottak, mindent megértve, csendesen távoztak.

A jelzett időben nyílt az ajtó, ott állt Jónás Ferenc, a megyéről.

- Jó napot! - köszönt, kezet fogtak, majd felakasztotta kabátját a fogasra. Meglepődve kérdezte: - Mi lesz itt, lakodalom? - amint meglátta a szép sárga, illatozó tojásrántottát a lábosban. - Nem! - válaszolta szerényen Pista bácsi. - Arra gondoltam - folytatta - ha nem sértem meg, hogy egy kis falusi reggelivel megkínálom, ha elfogadja,- mondta zavartan. Jónás Ferenc biccentett a fejével, leült az asztalhoz, az eléje tett tányért arrébb tolta, maga elé vette a lábost, benne a húsz tojásból készített

rántottával és szó nélkül elkezdett falatozni. Tört a kenyérből, majd a villájára szúrt egy adag tojást. Lassú, egyenletes rágással evett. Nem szólt, csak lapátolta szájába, mint egy nyitott kapuba a tojásokat. Pista bácsi szótlánul nézte, közben nagyokat nyelve küldte le a torkán, szájában összefutott nyálát. Ezt addig volt kénytelen tenni, amíg Jónás elvtárs a tojások végére nem ért. Megtörölte a száját, egy kis szünetet tartott, aztán nagy kortyokba a tojások után küldte a laza vörösboros fröcsösöt. Majd annyit mondott:

- Kezdhetjük az ellenőrzést!

*

III. Kutyavilág

Csini és Csúfi

A kutyának is!

A kaland

A csavargó két kutya

Csini és Csúfi

Amikor belevágott a házépítésbe Pali, feleségével, Vikivel, nem is sejtette, hogy a fejsze, keményfába akadt meg. Mind mondani szokták, de az embert, ha már a fánál tartunk, legalább ilyenből faragták. Szóval volt kitartásuk, az igaz sokat kellett talpalni az építő anyagokért. Mesterekről nem is beszélve, hiszen minden alkalomkor cirádás betűkkel írt felkérő levelet kellett benyújtani, méltóztassanak falazni, vakolni. A falusiak ezt tudták, mert sorban, szinte összehangolva bizonyították, ez a mester, meg az a mester most éppen miért nem tudott eljönni. Ehhez Palinak és feleségének Vikinek kötélből kellett, hogy legyenek idegeik, rezzenéstelen arccal éljenek végig a közbeni apró kudarcokat. Mert ugye ők egy Pest közeli faluban kezdték meg az építkezést. Itt nem lehetett találni olyan vállalkozót, aki azt mondaná, dőljenek hátra a fotelben, ha van ilyen és majd csengegtek és mondom: - Itt a kulcs! Telek került, mert építési kedv most kezdett virágba borulni látszott. Többen belefogtak, legyen egy szép vidéki kertes házuk, ahol boldogan élhetnek, és nyugdíjas korukban elkapirgálhatnak a kertben, mint Kukori és Kotkoda a mesében. A dolgok lassan alakultak, Palinak, a „kapirgálás” végtelen távolinak tűnt. Aztán mégis elérkezett a kulcs kézbe vétele. Önállóan zárhatta, nyithatta az ajtót az új ház bejáratához, amely egyelőre üresen tátongott. Ez is megoldódott, mert azért volt egy-két darab bútor még abból az

időből, amikor szolgálati lakásban laktak, megmaradt. Becihelődtek, nagy volt az elégedettség, az új ház kertjében rettyintettek egy szalonnasütéssel fűszerezett házatavatót. Az egyik vendég meg is kérdezte:

- Úgy érzed, minden rendben van?

- Talán igen, de van még pár dolog, amit pótolni kell!
- ismerte el szerényen Pali.

- És ki fog ugatni, ha jön a betörő? Mert egy ilyen falusi házban okvetlen kell egy jó házőrző kutya is!

Pali, csak arra emlékezett, amikor még gyerek volt, egy kis tacsó kutya rohangált náluk a házkörül. Most gondolt arra először, tényleg jó lenne egy kutya. Na de, milyen? Az a bizonyos tacsó kedvenc kutyája volt a családnak, de különös, sokszor kutyarafínáltságával, sok bajt okozott. Például, ha nem foglalkoztak vele, beteges szimulált. Igazából jó táppénzcsaló válhatott volna belőle, ha lett volna kutya esztéká. Pali, mégis másfajta kutyára vágyott, valamiféle nemesebb, magyar fajtára.

Ezen gondolatok közben látott éppen, egy tévé műsort a pásztorokról. Ott egy szép fehér, magyar puli terelte a juhokat. - Ilyen kell! - kiáltott fel és mindjárt elújságolta feleségének Vikinek, aki támogatta ötletét. Talált is egy fekete pulikutya a szomszéd faluban. Nem fehér volt, sötét fekete, ez egy kicsit lehangolta. Fehérre számított, de ahogy nézegette, nem nagyon tetszett ez a fiatal kölyökkutya. Fiú volt, fekete szőrzettel, vágott fül-

lel. Fésületlenül göndörödött a szőre, néhol benne sármaradványok, melyek mozgására szétszóródtak, olyan benyomást tett Palira, mintha egy hippi kutyát látna. Nem akarta megsérteni önérzetében, mert tudta korábbi ismereteiből, hogy ezek a kutyusok eléggé önérzetesek. Így első látásra titokban a Csúfi nevet adta neki. Hosszú ideig hangosan ki sem merte mondani a nevét, még a feleségének, Vikinek is megtiltotta. Azonban ahogy telt az idő kinőtte magát, legény lett belőle. Alakzata, kinézete változatlan maradt, szóval egy fokkal sem volt szebb az ördögnél. Volt azonban egy jó tulajdonsága, ragaszkodó kutyaként élt. Gazdájához, majd később párjához is. Később, amikor már komoly legénysorba került, Pali érezte Csúfinak asszonyt kell hozni a házhoz, mert a természet ezt követeli. Sikerült is egy pulit szerezni, aki fiatalabb volt, mint Csúfi és szép fehér szőrt viselt. - Na, végre, ezt akartam már korábban is! - kiáltott fel örömeiben. Ahogy nézte, szép és elegáns lány benyomását keltette. Illettek egymáshoz, szépsége miatt Csúfi úrfi mellett a Csini névre keresztelték.

Ez úgy alakult, mint a megfigyelések alapján, az emberek között lenni szokott, a szépasszonyoknak általában csúnyácska férje van. Csúfi és Csini egy pár lett. Aztán, mint a valóságban lenni szokott, a kutya esküvőt is megtartották. Itt a lakodalmi menüben egy nagy adag marhapörköltet fogyasztottak el, nokedlivel. Bent maradt a hűtőben, Paliék elfelejtették elfogyasztani. Csúfi és Csini hálából fényesre nyalták rozsdamentes tányérjukat. A szerény nászutat is megejtették. Pali elvitte őket a faluban egy kis sétára, majd hazatérve még egy darabig a kertben kergetőztek, igazi kutya jókedvükben. Pár hét múlva Csini teherbe is esett. Csúfi úgy viselkedett, mint egy figyelmes férj. Mindig az asszony nyomában volt. Ilyenkor még a közös tálba tett ételt is megosztotta Csinivel. Nem habzsolta el előle az ételt, evett belőle, majd szépen félrehúzódott, mintha mondta volna: - A többi te edd meg, kell a fejlődő kicsiknek.

Ilyen összehangolt módon éltek kutyaéletüket, Pali és Viki, a két gazda megelégedésére. A házat is őrizték, szinte mindig, éjjel-nappal szolgálatban voltak, mint egy Security biztonsági cég alkalmazottai.

Az utódlásra vonatkozó elképzeléseket is teljesítették, minden évben egyszer, kétszer egy népes kutyaalommal ajándékozták meg a gazdikát. Ők pedig a cseperedő kölyökkutyákat, eltérő színük ellenére, szépen felnevelték és a kutyasors szerint elmentek világot látni,

más-más gazdát szolgálni. Csúfi és Csini, mint házaspár, lassan, öregedtek. Csúfi csapzott fekete szőrében ősz szálak jelentek meg. Csini, mivel fehér szőrű volt, ő mint egy szép nő, még idősebb korában is szemre való maradt. Aztán a nyugdíjas évek következtek. Már nem ugattak olyan lelkesen, mint fiatal korukban. A két gazdi, meg ők voltak ketten ebben a házban. Egymást nem hagyták el, együtt heveredtek a terasz meleg nap-sütötte kövezetén, ha valamelyik mégis kiment a kertbe, körbe nézni, a másik sompolyogva biztosan követte.

Aztán bekövetkezett az a szomorú nap, melyet sem ők, sem a gazdáék nem vártak. Titkon, Palinak felötlött, a kutyák sem örök életűek, de ezt elhessegette, mintha sohasem következne be. Csúfi szenvedett ki először. Kutya korát teljesítette, igazából öregén távozott. Csini nem találta helyét, Az egész kertet többször végig járta. Csúfit nem találta sehol. Az ennivaló sem kellett neki, néha csipegetett belőle, később már csak megszagolta, de nem evett. Pár nap múlva, egyik reggel ott feküdt a küszöbön. Kutya lélek elszállt, Csúfi után vette útját.

*

A kutyának is!

Knopp Frigyes nyugdíjas, már reggel félhatkor ott állt az autószalon és szervíz portája ajtajában. Váltani jött az éjszakai portást. Beszéltek pár szót, ő már két napja nem volt itt, szabadnapját töltötte. A friss hír, amellyel a kolléga fogadta, a szalon főnöke, pénteken megint húsz embernek, útilaput kötött a talpára. - Fogjunk, rendesen! - mondta a váltótárs. - Csak mi maradjunk! - tette hozzá Knopp és arra gondolt, mégis jobb lenne, legalább egy-két évig maradni ezzel a hatvanöt évével. A portás szolgálatért kapott pénz, jól kiegészíti a kis nyugdíját. Az éjszakai sorstárs fogta gyűrött táskáját, búcsúzott és elment aludni. Egyedül maradt a telepen. Ő volt csak itt, meg egy német juhászkutya, a Vox. A kutya hozzátartozott a szalonhoz és a szervízhez. Felszereltek ugyan egy riasztó rendszert, Vox azonban éberekbben viselkedett, mint a gép, mert a legkisebb zajra is ugatással reagált. A riasztó rendszer jó találmány, de a masinának nincs logikája, csak bömbölni tud, meg jelezni a felügyeleti központba. Az ember meg a kutya mégis jobb, megbízhatóbb. Ma vasárnap volt, a szolgálat este hatig tartott. Ilyenkor nincs mozgás, csak felügyelni kell, néhányszor végig járni a területet és kész. Aztán tehet bármit, legtöbbször a tv-t bámulja.

Knopp Frigyes körüljárta a telepet, benézett minden helyiségbe, a szalonokban, ahol az új járgányok

dekkoltak, eladásra várva. Csak úgy csillogtak a Skodák, Fordok, Seatok. Ezt a három típust árulták. Rendben talált mindent. Visszament a portásfülkébe és leült. Elgondolkodott. Más volt minden, amikor ő még fiatalon a trafó gyárba dolgozott. Ott is volt racizás. Egyszer nyolc embert kellett elküldeni, létszámcsökkentés miatt. Fájt is a feje a műhely főnöknek. Azt mondta: - Mindegy melyik újam harapom meg, mindegyik fáj! Aztán napokon keresztül mérlegelték, latolgatták ki a felesleges. Nem is felesleges, hanem ki veheti át esetleg a másik munkáját. Nem aludtak miatta pár éjszaka, mire megszületett a döntés. Itt meg, egy héttel ezelőtt, a múlt héten, a tegnapelőtti - pénteki esethez hasonlóan - a múltkor huszonhárom embert küldtek el. A válság kegyetlen, az autó nem kelendő cikk. Pedig emlékszik, hogy pár évvel ezelőtt volt olyan hét, hogy a Skoda Fábiából eladtak négyet is. Ez közel tíz millió bevételt jelentett, hente. Vitték, mint a cukrot. A vevők között volt fiatal, de volt öreg falusi házaspár is. Ez a házaspár mikor megvette az új autót, kicsorgott a szemközti Moll kúthoz és a benzines kocsit megtöltötte gázolajjal. Aztán jött vissza, hogy nem megy az autó, tegyenek valamit. Persze volt pénzesebb, szerényebb, tehetősebb vevő is. Ford Mondeot vett, ez már több volt nyolcmilliónál. Eljött az egész család, gyerekek, após, anyós, szóval az egész família. A kocsit átvételekor kupaktanácsot tartottak, csak a pezsgő hiányzott. Mikor a férj kigördült a telepről, büszkén néztek utána, mintha mondanák mindenkinek, ez a miénk! Egy alacsony, kopasz kínai is vett autót. Ez

egy olasz Lancia Thesis, Weltautó volt. Tízmilliót kértek érte, ő a pénztárba egy fekete táskából kápé kifizette az összeget.

Knopp Frigyes felkelt a székről. Az események le-sújtották, de mit lehet tenni? Gondolkodott, de nem jutott semmilyen eredményre. - Kutya világ van! - mondta önmagának és erre a mondásra jutott eszébe, hogy minden reggel kaját, vizet kell vinni Voxnak, a kutyának.

Körül nézett. - Kutya kaja sehol! Egy dobozzal sem. A pótlásáról a beszerzőnek kellett gondoskodnia, aki mindennap kint járt a városban. Biztosan ebben a zűrzavarban nem a kutya konzerv volt a legfontosabb számára. Elfelejtette! Ő, pedig kolbászt hozott, meg paprikát, barna kenyeret. Ha odaadja a kutyának, akkor mit eszik? Talán szolidárisnak kellene lenni? Megosztani? Ez lenne a legjobb! Vox szereti-e a csípős csabai kolbászt? Ki tudja? Döntött, megnézi a szemben lévő Moll kútnál. Ott szoktak ilyet árulni. Amikor megkérdezte, egy kicsit értetlenül néztek rá. - A másik kútnál van! - mondta a benzinkutas. - Nem tudok oda menni! Itt vagyok szolgálatban! - és a szalon és szervíz felé mutatott.

- Ahonnan azt a sok embert elküldték? Bólintott. - Nincs kaja a kutyának? - Nincs! - Akkor maguk a kutyának is felmondtak? - kérdezte tágra nyitott szemmel, értetlenül a benzinkutas.

*

A kaland

Tacsi, a kétéves rövidszőrű kan kutya megsértődött. Kissé lehorgasztott fejjel bandukolt a kertben, mert a gazdi már napok óta nem játszott vele. Pedig milyen jókat szoktak délutánonként szaladgálni. Ilyenkor a kis pöttyös labdát kell mindig visszahoznia. Jó kedvvel teszi ezt, mert a gazdi is élvezi a levegőt, egésznap egy irodában szenved, ilyenkor kiengedi meggémberedett izmait. Most nem tudja, mi lehet vele, mert feléje sem néz. Bejött a kapun, egy kicsit megsimogatta, aztán bement a házba. Várta, hogy kijöjjön, de hiába nézegetett az ajtó felé. - Semmi! - összegezte megállapításait kutya fejével. - Majd jössz te még játszani! - gondolta büszkén és római kori ősei jutottak eszébe. - Nem fogok futkározni! - tette még hozzá sértődöttsége okán. Kiment a kert végébe, visszajött a kerítés mellett. Itt már egészen kijárt csapása volt, ezt tartotta üres óráiban sétaútnak. Többször is végigjárta, kitekintett az utcára. Ott emberek jöttek, mentek, meg autók. Az autókat nem szerette, azt csak az emberek kedvelik. Egyszer a gazdi elvitte autózni. A hátsó ülésen kapott helyet, de szinte semmit sem látott az úton, hiába nyújtogatta a nyakát. Most arra gondolt, ha már nincs játék, legalább járhatna az utcán egy kicsit. Ahogy ezt gondolta, megpillantotta a kerítés egyik részén, a drót elszabadult, egy kis rés keletkezett. - Ezen biztosan kiférek! - döntött, hiszen ő egy önálló és akaratos kutya. Ki is bújt a résen. Könnyen ment, hiszen

ő egy kotorék kutya. - Majd jövök! - fogalmazódott meg benne. - Kell egy kis kaland! - aztán a gazdira gondolt. - Nem fogsz te engem dakszlinak becézni! Megnézte magát, mindent rendben talált és ment az úton egyenesen. Találkozott emberekkel. - Nézd egy kis kutya! - hallotta többször is csodálkozásukat, de mindig útjára engedték. Barangolása során egyszer csak egy autóbusz pályaudvaron találta magát. Ilyen sárga, nagy autókat sokszor látott már a kertből, ahogy az úton elszáguldottak. Most közelebb ment az egyikhez. Bent állt a 3-as kociállásnál. Szálltak fel az utasok. Közelebb ment, úgy tűnt mintha utazni akarna. Bepillantott a buszba, a sofőr a jegy automatával volt elfoglalva, csak egy pillanatig tekintett feléje, nem szólt. Lassan visszahátrált, ekkor vette észre a lámpaoszlopot. Megszagolta. - Itt már járt valaki! Felemelte hátsó lábát és ő is otthagyt a névjegyét az oszlopon. Megkerülte a buszt. A közeli park felé tekintett. Láta, hogy két kutya figyeli őt. Úgy döntött, mielőtt hazamenne, megnézi őket is. - Ha már kaland, akkor legyen egész! - és elindult.

*

A csavargó két kutya

A Duna menti kisvárosban az utcán él két kutya. Az egyik olyan félfarkas keverék, eléggé nagy növésű. A barátja egy barna, kis tacsó. Mindig együtt mennek valahová, nem tudni, hogy hová, együtt kóborolnak. Nem sietnek, szépen komótosan mennek. A félfarkas - ő a férfi - megy elől, olyan lusta, andalgó járással, majd a kis barna tacsó - a hölgy - követi apró lábaival. Nyelvük kilóg, egyenletesen lihegnek, így hűsítik magukat ebben a májusi melegben. Időközönként, szabálytalan távolságokban megpihennek. Ilyenkor lefeksznek a járdára, nem törődve azzal, hogy ott emberek járnak. Vagy egy park füves részében heverednek le. Néha találkoznak más kutyákkal is, szaglászva ismerkednek. A tacsó szerényen visszahúzódik és türelmesen vár, ha a félfarkasnak esetleg alkalmi szerelmi kalandja akad. Többször láttam őket a benzinkútnál. Körbe járkálják az autókat, szaglászva, mintha stoppolni akarnának. Nézelődnek, megbámulják az autósokat, nem szólnak, nem ugatnak kutya nyelvükön, szótlanok, inkább kíváncsiak. Nem akarnak utazni sehová, ez abból tűnik ki, hogy a szaglászás után, egy-két autó kerekét a félfarkas, vizeletével megkereszteli, mintha jelet tenne rá, aztán odébb állnak.

Járkálják a várost így kettesben. Neves utcákon mennek, úgy tűnik, ismerik a járást, mert nem tévednek el sohasem. Talán még idegen vezetést is vállalhatnának. A

múltkor a benzinkúttól legalább két kilométerre, találkoztam velük. Épp egy hentesüzlet bejárata előtt „parkíroztak” a járdán, mintha tudnák, lepottyan onnan valami jó falat, egy kis cobák.

A két kutya olyan együtt, mint két hajléktalan, akik ögyelegnek a városban, hogy teljen az idő. Ugyan nem kéregetnek, nem szemtelenek, csak úgy nézelődnek kutya szemükkal, sétálnak ketten, együtt. Lehet, hogy filozofálnak séta közben az idegesen, kapkodva futó emberekre. Nem tűnnek kivert kutyáknak, mert nem csapzottak, sőt néha tisztának is látszanak. Csak szeretnek csavarogni, jönni, menni. Élik kutya életüket, lehet, hogy boldogan...

*

IV. Kocsmai körképek

Érttem csöpögnek a csapok

Betéti Társaság

Pontos beosztással

Vendéglátói mustra

Két ember, két számár

A pótlás

A szótár

A zsűritag

A Csóró Karcsi

Kedvemért csöpögnek a csapok

Egyik este bemegyek Fehérvár ismert kiskocsmájába a Budai úton. Szándékom csak annyi volt, megiszom a szokásos fehér fröccsömet, aztán majd indulok haza. Támaszkodtam a pultnál, bámultam a füstös estébe, amikor odajött egy középkorú, kreol bőrű fiatalember és szintén fröccsöt kért. A csapos ügyes mozdulatokkal tette eléje, váltottak is pár szót, közvetlen hangnemben, de tovább lépett, figyelve a következő vendégre.

Álltunk szótlanul, valaki a szűk helyen kibotorkált a vécére, közben meglökött mindkettőnket. Erre mi a békesség kedvéért, úgy reagáltunk, hogy felemeltük poharainkat és szótlan fejbiccentéssel, egymásra nézve, ittunk. Innentől kezdve olyan volt kettőnk kapcsolata, az előbbi esemény miatt, mintha már „ezer éve” ismernénk egymást. Gördülékenyen kezdődött a beszélgetés, minden különösebb bemutatkozás nélkül. Beszélt, én meghallgattam, egy-egy közbeszólással „irányítottam” a szóáradatot,

- Megjártam én már Tengizt is. Nem nagy ügy, én mondom magának. Igaz, hogy csak félévig voltam kint. Persze nem volt fenékgig tejfel ott semmi. A meló az nehéz, meg a körülmények. Tudja, ha volna egy kertes házunk, itt a város környékén, kint pedig mínusz huszonöt fok hideg, az asszonynak, bármilyen ígéretéért sem mennék ki, mondjuk fát vágni. Ott pedig képzelje el mínusz negyvenöt-ötven fok, szinte mindennapos volt és

mi hegesztettünk, volt ott csőszerelés, szóval a szakmában dolgoztam. A beszéd folytonossága miatt, megkérdeztem.

- Miért jött haza?

- Elég volt! Először hajtott a kalandvágy is, meg a pénz is, aztán betelt. Ennek már jó pár éve, a betegségekről én nem tudok, tudja ezt beszélték nemrég. Én egészséges vagyok, tudok dolgozni, enni, inni és ezzel kész! Aztán másra terelődik a szó, a mai lehetőségekre.

- Dolgoztam egy pesti kft-nél, naponta vittek kocsival, lakatos munka volt, többek között a Pest-Vác vonalon perontetőket szereltünk össze a MÁV-nak, de két napja megszűnt a meló is, meg a kft is. - felemeli poharát, újból biccentett a fejével és ivott egy keveset.

- Most tárgyalásban vagyok egy egri székhelyű, német-magyar vállalattal. Ott kint kellene dolgozni, valamilyen hegesztési munka lenne. Az órabér nyolc márka, meg minimális térítésért étkezés és szállás. Úgy beszél erről a lehetőségről, mintha már valóság lenne.

- És a család mit szól ehhez? Említette, hogy nős! -
kérdem és kíváncsian várom válaszát.

- Tudom, az asszony nem örül ennek. De ahhoz, hogy
a három gyerekkel vigyem valamire, most kell hajtani.
Nem akarom őket úgy elengedni majd a világba, mint
annak idején nekem sikerült. Persze akkor minden más
volt. Aztán erről a „más volt világ”-ról elmélkedünk,
közben megiszunk még egy fröccsöt.

- A foci volt a mindenem. Még biztosan sokan emlé-
keznek rám. Körülnéz, hátha reagál rá valaki. Csaba a
„csapos” közbeszól: - Ki ne emlékezne Brazíliára? Több
csapatban is játszott. „Felkapott” játékos volt! - az első
szót olyan nyomatékkal, hanghordozásban, megemeli.

- Így volt? - kérdelem kissé hitetlenül.

- Persze! - itt kihúzta magát, olyan állást vett fel,
mintha pont tizenegyest akarna rúgni. Aztán folytatta:
az Alba Regiában kezdtem. Beke István keze alatt, majd
átkerültem Lechner Marci bácsihoz, a Spartacusba.
Másfél év a Vidi-ben, és végül Isztiméren hagytam abba
a focit, mert oda nősültem. Most itt élek Fehérváron, a
következő szombaton költözünk egy nagyobb lakásba.
Cserélni kellett, hogy mindenki elférjen. Látja, ez a cél!
- ragyogás van az arcán, hiszen a régi idők szép napjai,
fényt vetettek rá.

- Most várom a „próba” hegesztés eredményét. Az a
német fickó csak annyit mondott: - Gút! - és bólintott,
majd megveregette a vállam. Bizakodom, de addig sem

vagyok tétlen. Most maszekolok, tudja egy víz-gázszerelő, ha akar dolgozni, akkor van meló bőven, a házak tele vannak csapokkal, azok meg a kedvemért, állandóan csöpögnek. A végén bemutatkoztunk egymásnak, ő csak annyit mondott:

- Csányi Tibor, alias, Brazil!

*

Betéti Társaság

Arról esett szó a „Kiskakas” borozóban, hogy most legjobb megoldás az önálló munkában a vállalkozás. Akinek van valamire való szakmája, mondjuk kőműves, ács, autószerelő, asztalos, vízvezeték szerelő, vagy éppen villanyszerelő. Ezek a szakmák viszik a prímet.

- A sógorom ács. Fent járkál a tetőkön. Jól keres. - mondta egy középkorú férfi. - Neki ez a szakmája, szerintem jól választott.

- Persze, csak hiszed! - vetette közbe egy fiatal srác. - A tetőn mászkálni, nem leányálom.

- Csak ha nem holdkoros! - zrikálta a beszélgetőket egy kék, kockás inges, aki a pultnál állt.

- Veletek, nem lehet komolyan beszélni. Mindenből viccet csináltok - mérgeskedett a középkorú férfi.

- Na, ne haragudj! - próbálta engesztelni a kék, kockás inges. Hozzá tette: - Gyere, lökjünk be egy felest! - invitálta a középkorú férfit, akit aztán nem kellett noszogatni, mert odajött a pulthoz.

A meghívó fél, kikérte a feleseket, koccintottak:

- Egészségedre! - A tiedre is! - mondták külön, külön és lekergették torkukon az italokat.

Pillanatnyi csend keletkezett, majd a kék, kockás inges folytatta:

- Mit kell csinálni, ahhoz, hogy valaki vállalkozó legyen?

A középkorúférfi egy rövid ideig gondolkodott. Aztán azt mondta:

- Már beszélt a sógorom erről a vállalkozói lehetőségről. Kell csinálni egy BT-t. Ezt nevezik Betéti Társaságnak. Ehhez elegendő két ember. A sógorom az egyik, ő a beltag. Tisztsége. Ügyvezető igazgató. Aztán kell egy kültag. Az van, mert mindig egy segéddel dolgozik.

Eddig csöndesen üldögélő, bajszos férfi, úgy jóval a hetvenen felül, megszólalt.

- Akkor ez olyan, mint a katonaságnál volt!

Nem szóltak, csak érthetetlen kíváncsisággal fordultak a bajszos férfi felé.

- Amikor maga katona volt, akkor még ilyen nem volt! - próbáltak vele vitatkozni.

Az öreg felállt, hogy nyomatékokot adjon mondandójának.

- Az úgy volt, hogy a tizedes, az ügyeletes, a folyosón sorba állította a kiskatonákat. Kiadta a parancsot, ki mit csinál. Sorolta: Maga katona, megy a wc-be takarítani, aztán a mellette lévő katonára mutatott. Maga is megy a wc-be takarítani, maga a parancsnok, de maga is takarít.

A többiek csendben hallgatták az öreget. A történet miatt kissé elmosolyodtak. Az öreg befejezte:

- Mi ez, ha nem a BT ősi formája?

*

Pontos beosztással

Bélát, így huszonöt évesen felvették az egyetemre. Most másodéves, kollégiumot nem kapott, ezt nem is bánta (legalább független, szabad lehet), de ösztöndíjat igen. Nem tudta mi erre a helyes magyarázat, de nem is akarta megfejtetni. Ez havi hetvenezer forintot tett ki, otthonról apja küldött neki harmincezret. – Aztán jól oszd be! – írta a pénzesutalvány hátlapjára.

Béla sokat töprengett, most, mitévő legyen, mit csináljon, vagy ne csináljon, a lényeg, jusson mindenre. Szenvedélye kettő volt, a kávé és a cigi, erről nem tudott lemondani. A kaja már nem volt lényeges, egy-két zsemle, Fradi kolbász, paradicsom, ami már löttyedt volt a piacon, az eladó sokszor ingyen is odaadta. Néha az egyetem menzájára is betért, egy-egy tányér levesért vagy főzelékért az étkezési idő vége felé, amikor már nem volt feltűnő, a sokadik potyázó után, a sorban. Nem véletlenül tanult közgazdásznak, mert a dolgokat jól kifundálta, beosztotta.

Mikor összejött a havi százezer, elment az albérletéhez közeli Muskátli Presszóba és a főnökasszonynak kifizetett harminc kávé, ez napi egy adag.

- Zsuzsika a szokásos kávé! - mondta és a pénzt az asztalra tette.

- Rendben! - nyugtázta a nő és tényleg rendben volt minden.

- Kilenckor jövők, minden reggel! - tette még hozzá Béla. Ezen nem is csodálkoztak, mert Béla pontos volt, órát lehetett volna hozzá igazítani. A kávé szertartás-szerűen elfogyasztotta. Erre nem sajnálta idejét. A kávéhoz hozzászámítatott harminc doboz Sophi cigit. Ez is dobozonként egy-egy, minden napra Ezt is kifizette a presszóban, előre. Ne legyen gondja a fillérek számol-gatásával. Ez könnyebbséget adott számára. A kávé után a cigit is átvette és indult a napi teendői felé.

Kifizette még az albérletét, havi negyven ezret, ezzel sem akart sohasem elmaradni.

- Maga Béla, pontos fizető! - mondta Mariska néni, akinél a harmadik emeleten lakott, egy tágas külön be-járatú szobában. Mikor ezekkel a pénzügyi műveletek-
kel végzett, felöltözött, nyakkendőt kötött és elment a Parnasszus címet viselő zenés étterembe, ami maga volt a teljes tökéletesség. Ott kényelmesen megvacsorázott, a kedvenc ételét fogyasztotta el minden hónapban egy-szer, ez pedig hagymás rostélyos volt, majd jól beivott, addig, amíg maradék pénzéből futotta. Néha alig tudott

hazamenni, aztán másnap délig aludt és ezt követően egy hónapig megtagadott önmagától mindent. A legcsekélyebb szórakozást is. Állítólag az egyetemi óralátogatásnak, tanulásnak szentelte a többi idejét. Biztosan így volt, mert öt év után végzett, közgazdász lett.

*

Vendéglátói mustra

Jocó úgy mozgott Fehérváron a városban, mintha ezer éve, István király óta bolyongott volna a régi várfalak, fogadók között és évszázadok különböző borainak ízét hordozná nyelve alatt. A nagy székesegyház előtti kockaköveken botladozva rójuk utunkat a közeli, régi vármegyére keresztelt utca közepén, a pincébe meghívandó, sem borozónak, sem étteremnek nem mondható búfelejtőbe. A bejáratí ajtó eléggé alacsony, a lefelé vivő lépcsőt egykoron recés műanyaggal fedték be, a csúszást, elesést meggátolandó megoldásból. Új korában bizonyára szépen is mutatott, de a kifelé igyekvő vendég, pár pohár, kedv javító után, kapaszkodhat, ha nem akar némi egyensúly vesztés után, egyszerűen kiesni az utcára.

Úgy látszik a borozókat nagy előszeretettel a pincékbe, helyezték el, mert a Móri Borozót is lépcsőkön keresztül lehet csak megközelíteni. A pincéknek természetes van hagyománya. Mert ha valaki megemlíti a bort, ahhoz pince is társul. Itt a Móri Borozóban van a helyiségben éttermi rész, de fröccsösöknek elegendő a hat négyzetméteres tér is, mert a bort könnyebb és gyorsabb állva meginni.

A Faló cégérében tényleg egy fa hintaló himbálózik az ajtó fölött. A cégér egy kicsit sántít, mert falni, enni és a faló, csak a „Kidi kádi falova” című mesében létezik. Persze ezt a falást, szereti a magyar ember, mert a sült kolbász, meg a hurka, a régi vásárookra emlékezteti, amikor lovat, vagy marhát vett, vagy adott el. Ilyen helyen pecsételték meg a létrejött üzletet.

A palettáról Jocó szerint olyan nevek sem hiányozhatnak, mint a Mátyás Söröző, Diófa Étterem, Strand Bisztró, Arany Csengő, Zsolnai Kert, vagy éppen a Bányató Vendéglő.

Lehet nevet adni a sörözőnek Herkulesről, vagy éppen Kinizsi Pálról, hogy a fogyasztható ételektől, italoktól olyan erős legyen a vendég, mint a névadó. Csak aztán csalódik, amikor az eléje tipegő, kissé gyűrött mellényű pincér étlap helyett, csak itallapot tud adni, mert az új vállalkozó megszüntette a konyhát és a főt csülök-ről híres étterembe a vendég az emlékeitől feltódult nyálát, nyelheti csak.

*

Két ember, két szamár

Két ember, Jóska koma meg Feri bátyó beszélgetnek a kocsmában.

-Jó lenne egy kis friss lucerna a disznóknak – mondja Jóska koma.

-Az bizony jó lenne. Nem vetettél a kert végibe? Mindig szoktál? – kérdi Feri bátyó.

Jóska koma csóválja a fejét, jelezve, hogy most nem. Közben kortyolgat a söréből.

- Körül kellen nézni a környéken! – indítványozta Feri bátyó. - Láttam pár helyen szép lucernát.

- Este felé, a szürkület után kimegyünk a határba!- szögezte le Jóska koma. - Hozom a szamaraimat, meg a kordélyt, majd megpakoljuk.

Köztudott volt a faluban, hogy Jóska komának van két szamara, azok húzzak a kis kocsit, ezt a szürke kordélyt, mellyel szállításokat vállal a faluban.

Ittak még egy-egy sört, melyet elkísértek olyan szagos, kerítést szagगतó törköllyel, hogy a vállalt feladathoz, a hangulat is meglegyen.

Lassan sötétedett, a két szamár befogva a kordély előtt, egyhangúan, lehorgasztott fejjel várták türelmesen, hogy történjen valami. A szürke égbolton felhők sorakoztak, a fogyóban lévő holdat is eltakarták, a tervezett akcióra ideális volt az idő.

Jóska koma döntött, hangos szóval indította útnak a két szamarat.

- Figyeljetek! Gyuri meg Péter! Indulás!

A két szamár lassan megindult a kormányzás irányába. Jóska koma, aki fent ült a kordélyon, mosolygott. Öntelt arccal mondta a mellette baktató Feri bátyónak.

- Látod, milyen jó, hogy ezeknek a fiú szamaraknak a két haragosom nevét adtam. A verekedésben Gyuri, meg Péter így legalább mindig, a két szamár által, a kezemben vannak.

Olyan jó órányi kocsikázás után, kiértek a határba.

- Melyik parcellát válasszuk? - kérdezte Jóska koma.

- Ez itt! - mutatott egy széles hereföldre Feri bátyó. - Az apósomé. Ezt nem bántjuk! – szólt határozottan Jóska koma.

Még távolabb mentek. Már nagyon messzire nem lehetett ellátni, tényleg sötét lett. Valahol a távolban, mintha egy alak állna.

- Ott van valaki! – torpant meg Feri bátyó.

Jóska kimeresztette szemeit, még a szamaras kordélyt is megállította. Leszállt róla. Hosszan nézett a megjelölt irányba, aztán annyit mondott:

- Nincs ott senki, te csak képzelődsz! – legyintett egyet és levette a kaszát a kordélyról. Aztán kaszálni

kezdett. Vágta a lucernát, amely alatt harsogva szaladt a kasza.

- Gyere, szedjed, pakold! - volt az utasítás Feri bátyónak. Ő aztán úgy kézzel összeszedte a levágott lucernát és rakta a kordélyba. Már több mint fél órája vágták, rakták a zöldet, amikor egy erélyes hang annyit mondott:

- Állj! Fel a kezekkel!

Jóska koma és Feri bátyó, megtorpantak és megadóba feltartottál a kezüket. Mintha lámpást gyújtottak volna, úgy látták mind a ketten az előttük álló Tóth Ferencet. Ő volt a faluban a mezőőr és egyben vadász is. Most kezében egy kétcsövű vadászpuska, amely tényleg megálljt parancsolt.

- Mi a fenét csináltok itt? - kérdezte határozott hangon. - Pont a téesz lucernásából akartok falatozni?

- De Feri! - próbált közbe szólni Jóska koma.

- Semmi Feri! Tetten értelek benneteket lopáson!

Na, itt valami összeszaladt a fejekben. Jóska koma és Feri bátyó egymásra néztek. Itt aztán nem lehet semmit csinálni. Szembe az a két cső, a belőlük áramló fekete lyuk, most még csak az, de ha Tóth Ferenc meghúzza a ravaszt, akkor vége mindennek.

- Ne viccelj! - próbálta enyhíteni a helyzetet Jóska koma.

- Nem viccelek! Feljelentelek benneteket! - mondta a mezőőr határozottan.

Jóska koma és Feri bátyó csak álltak, most aztán nem tudták, mitévők legyenek. A szünet nem tartott sokáig, a mezőőr intézkedett, a vadászpuskát maga előtt tartva.

- Ledobjátok a kocsiról a lucernát, aztán irány a falu!

A koma és a bátyó olyan gyorsan lerakták a dézsmált lucernát, hogy azt még a gyakorlott mezőőr is megbámulta. Aztán mintha megnémultak volna, megfordították a kordélyt és most mind a ketten felültek rá. Jóska koma elkiáltotta magát:

-Gyuri! Péter!

A két szamár megindult, mintha ügető versenyen lettek volna, mentek, persze szamár tempóban.

Jóska koma és Feri bátyó a sikertelen és balul végződött „dezsma-portya” után, szótlanul ültek a szamaras kordélyban. Néha összeverődött a válluk, ha a kocsi egy-egy huppanón átfutott.

Aztán már nem is beszéltek, mindketten csendben, szótlanul, szépen haza mentek. Csak másnap reggel, úgy hétóra körül találkoztak a kocsmában.

- Ezt elcsesztük! - mondta Jóska koma.

- Én mondtam, nem kellett volna! - próbálta megenyhíteni a helyzetet Feri bátyó.

- Dehogy mondtad, te is benne voltál!

- Persze, persze!

- Inkább hozzál egy felest, aztán megbeszéljük, mi legyen tovább! - mondta Jóska koma.

Megitták a búfelejtő italt. Aztán arra jutottak még pár pohár után, nincs más, vállalni kell, amit tettek. Aztán

teltek a napok, amikor a postás meghozta az idézést a szabálysértési tárgyalásra.

A kocsmában találkoztak. Bátorításként, hogy a hatóság előtt, gerinces állampolgárként tűrjék és elviseljék a döntést, bevettek még egy-egy felest, a szagosból, kétszer. Aztán a megjelölt iroda előtt várták, hogy szólítsák őket. Először Feri bátyó nevét mondták. Jóska koma kint várakozott. A tárgyalás olyan fél óráig tartott. Nem volt mit tagadni. A mezőőr is ott volt, tanúsított mindent.

Kinyílt az ajtó és kilépett Feri bátyó. Nem mosolygott, de nem is volt elkeseredve.

- Mennyit kaptál? - kérdezte izgatottan Jóska koma.

- Tizenötezret! - válaszolta barátja eléggé lehorgasztott fővel. Jóska koma gondterhelten megjegyezte:

- Akkor kíváncsi vagyok, mennyit kapok én, meg a két számaram?

*

A pótlás

Hétfőn este Síkos bejött a kiskocsmába. Most sem tagadta meg önmagát, járása olyan volt, mintha jégen lépkedne, óvatosan ment. István volt a becsületes neve, de mindenki járása miatt adta neki ezt a becenevet. Nem volt több ötven évesnél. Senki nem tudta, hol lakik, de azt mindenki, hogy a környék kukáit naponta legalább kétszer átnézi. Amit ott még használhatónak minősít, azt egy olyan „hajléktalan-szatyor”-ba gyűjti, ami már annyira koszos, hogyha leteszi a kocsmában a földre, elhúzódnak tőle, mintha ragályos lenne.

Bozontos, ősz haját kapargatta, valami érthetetlen szöveget motyogott a kocsmárosnak. Letett eléje száznegyven forintot a márvány pultra. Péter, a kocsmáros,

tudta húsz forint még hiányzik a két kisfröccs árából, de ezt ő gavallérosan pótolta, hozzátéve:

- Belököd és mész!

Ezt a hiányos akciót kétnaponta, amikor ő volt szolgálatban, rendszerint megismételte. Néha azért akadt pár forintja, papírból készült sohasem, csak olyan rezes, platinából készült féle. Síkos pislogott, tovább motyogott. Az első kisfröccsöt ott állóhelyben egy hajtásra lekergette hiánytalanul torkán, a másodikkal leült egy asztalhoz. Pétert bosszantotta, hogy nem fogadta meg tanácsát, vagy inkább utasítását. Mégis úgy volt vele, pihenjen egy kicsit meg melegedjen. Az utca hidege úgy is kiveszi zsigereiből minden erejét. Legalább legyen az életében pár perc szép is. Később lett figyelmes arra, hogy Síkos egy kisalakú bibliát akar áruba bocsátani, további fröccsök reményében. Valaki megjegyezte:

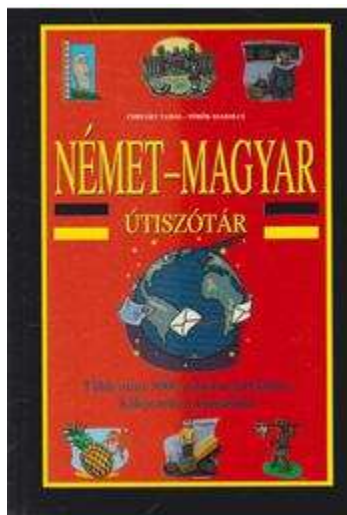
- Biztos, a Vasútvidéki Prohászka Plébániáról hozta!

Ott szokott a templomban időnként elmerengve, megpihenni.

*

A szótár

Már negyedik napja járt a kiskocsmába Gábor, kezében a piros fedelű „Magyar-német úti szótár”. Szerette volna pénzé tenni ezt a vaskos könyvet, de nem akadt rá potenciális vevő. Magas alakja, kitűnt a többiek közül, mert fehér ing, nyakkendő, meg zakó nélkül be sem lépett ebbe a füstös, koszos italboltba. Nagy szövege volt, mindenről tudott mesélni, de kissé link fickónak tartották. A komolyabb munkát, messziről kerülte, csak a pillanatok alatt összerakható megoldások érdekelték. Most is, egy torzonborz külsejű nagyhangú sráccal diskurált, akit mindenki csak Szandokán néven ismert. A mese, legutóbbi németországi útjáról szólt, egy haverjával utaztak több hétre. „Itt a piros – hol a piros?” Kártyajátékos körúton voltak, annak reményében, hogy keményvalutát gyűjthetnek a fricceknél.

Most friss élményeit adta elő, kiszínezett történetek formájában, melyre vevő volt a kocsmában tanyázók sokasága. Mesélt a busás jövedelemről, de jelenleg egy buznyákja sem volt egy kisfröccsre. Ott nyelte a nyálát a pult végén. Később kért egy pohár szódát, mert a tulaj az ötven forintos deci borhoz, ingyen adja a spiccert. Ott téblábolt egy darabig, majd Szandokánnak megvételre ajánlotta fel a szótárat, egy százasért. A torzonborz ipse nem mutatkozott egy tudóstípusnak, akit érdekelne a két nép szókinsének eligazítási története. Nemet mondott, még ingatta a fejét is hozzá. Gábor egy kicsit megtorpant ezen a sikertelen akción. Ekkor figyelt fel a kocsmá egyetlen alkalmazottjára, a csaposra. Odament, óvatos léptekkel és felajánlotta a piros fedelű könyvet megvételre. Péter, a csapos, gondolkodás nélkül kitette a két darab papír ötvenest a pultra, mert korábban már hallotta a kikiáltási árat, elvette a szótárat, mondván: - Jó lesz a fiamnak! Gábor széles mosollyal jött vissza a gyűrött pénzekkel, Aztán testvériesen megosztottak rajta Szandokánnal és kértek külön-külön egy-egy kisfröccsöt, hogy koccintsanak a jól végzett „munkára”.

*

A zsűritag

Ezt a falut „Kék Szilvafás” településnek nevezték a környéken. Nem hét szilvafásnak, mert mindenkinek telkén volt legalább húsz, vagy harminc szilvafa. Úgy látszik a talaj erre volt alkalmas, mert más gyümölcsfa az elültetés után, lehajtotta leveleit. Bezzeg a szilvafa csemeték, csak úgy cseperedtek, nagy volt az igyekezet minden fában, szilvát akartak teremni. Olyan érzése volt az embernek, mintha, minden fa, szerződést kötött volna Réz Jakab pálinka főzdéssel, legyen pálinka elegendő. Mert a faluban, nem rejtették véka alá, hogy szeretik a szilvás snapszot. Igaz a kis gyerekek még nem kaptak reggelente egy kupicával, de a szoptatós anyukájuk tejébe azért néha becsúszott egy kis tejen keresztül lepárolt pálinka. Ebben a faluban lakott Törzs Gábor, negyven éves favágó. A Törzs nevet onnan kapta, mert törzsőrmesteri rangban szolgált a katonaságnál és ez rövidítve, így hangzik. Volt becsületes neve is, de azt nem használta. A közeli erdőben dolgozott az Erdőgazdaságnál, egy stíl fűrészszel. Vágta, az irtásra kijelölt fákat. Munkájával nem volt semmi baj. Azonban, amikor letette motoros szerszámját, mindig a kocsmába kötött ki. Nem ivott ő sört, vagy bort, csak szilvapálinkát. Mondták is neki:

- Sokáig fogsz élni Törzs, mert az egész tested szeszen van preparálva, így legalább tartósítva vagy! Ez ellen nem is tiltakozott, hogy is tette volna ezt. Mert, ha

egy ember megszeret valamit, azt nem kell eltagadni. Egyik nap, amikor bement a falu egyetlen kocsmájába és leöntötte az első felest, oda szólt neki favágó cimborája:

- Gábor, elmehetnél egy pálinka verseny, zsűritagjának. Te aztán megtudod különböztetni, melyik a jó pálinka.

A magas röptű eszmefuttatást egy falubeli fuvaros folytatta:

- Mert azt mondják, abból lesz jó zsűritag, aki sikeresen szerepel egy ilyen pálinka ivó tréningen. Te aztán, mindennap tréningben vagy! Ezen, aztán derült az egész kocsma.

Ezzel nem is mondtak hülyeséget, mert egyszer az asszony, Törzs Julika, hozott haza valahonnan egy literes, kék üvegben pálinkát és vacsoránál megkínálta az urát.

Törzs Gábor felemelte a poharat az asztalról, a fény felé fordította. Nézte az ital színét. Aztán megszagolta, de eléggé elhúzta az orrát. Sokáig tartotta a poharat a

levegőben, nézte a poharat egy darabig, aztán az asszonyra tekintett. Julika ártatlan kék szemében csak a tisztaságot látta, meg azt a szándékot, hogy kedveskedni akart az ő jó urának.

Törzs lassan a szájához emelte a poharat. Bele kóstolt. Az a csöppnyi ital, amit a szájába engedett, nem ízlett neki. Nem szólt, csak csóválta a fejét. Letette a poharat az asztalra, mintha jelezte volna, ebből elég volt ennyi. Kis idő múlva megszólalt:

- Ebbe aztán beletettek mindent, amit a kertben találtak!

- Nem ízlik? – kérdezte az asszony, kissé izgatottan.

Törzs csóválta a fejét, hogy nem!

- Tudod, az úgy van, majd mond meg annak, akitől vetted, hogy a tiszta pálinka, a világ egyik legjobb gyümölcs párlatú itala. Ez nem sok gyümölcsöt látott! – fejezte be és visszagondolt a kocsmai felszólításra, tényleg jó zsűritag lehetnék egy ilyen nagy nemzetközi kóstolón.

*

A Csóró Karcsi

Ivettel az élet, több mint két éve kezdődött. Karcsi, a harminc évével már elváltan csatangolt, amikor összefutottak. Neki csak annyi cucca volt, amit felvett magára, meg ami egy szürke bőröndben elfért. Ivettnek lakása volt, kétszobás, erkélyes, ő is elvált öt évvel ezelőtt. Akkor még huszonöt éves volt. Az OTP-ben dolgozott, közgázt végzett, itt, folyószámla kezelői teendőket látott el. Karcsival kedvelték egymást, ezzel nem is volt baj, de az anyagiak okozták a legtöbb gondot. Karcsi kezei közül kifolyt a pénz.

- Csóró srác vagy te Karcsi! - mondta Ivett egyik este, szemrehányó hangon. Ezen meglepődött, próbálta magyarázni, hogy az előző feleségével lakásra nem gyűjtöttek, mindig szolgálatit kaptak az asszony révén. Ő tanítónő volt. Karcsi tévedt mellékútra. Az asszony jól látott mindent, döntött. Karcsit a szürke bőrönddel, menesztette.

- Legalább egy Skoda Oktáviád lenne! Mehetnének kirándulni! - folytatta Ivett. A korholások időnként előjöttek, majd elmaradtak. Egyik este, mikor Ivett hazament, Karcsit intim helyzetben találta a szomszéd asszonnyal, úgy látszik, nem bírt magával. Így rövid időn belül újból kint volt az utcán, a szürke bőrönddel. Eltelt egy kerek év, nem találkoztak, nem érdeklődtek egymás felől. Karcsi egyik reggel megjelent az OTP-ben. Ivettet

kereste, folyószámlát kell nyitnia, mert lottón nyert három milliót. Csak így kapja meg a pénzt.

- Lesz végre egy Skoda Oktáviád! - mondta kissé mosolyogva Ivett.

Aztán két hónap múlva bement a bankba. Nem volt egyedül. Egy szőke, magas nő kísérte. Folyton igazgatta a haját. Karcsi egyenesen a pulthoz tartott. Üdvözölte Ivettet, aztán annyit mondott:

- A Skoda két kerekét veszem meg! Mondott egy összeget. Ivett zavartan babrált a számítógépen, Karcsi be-pötyögte a pin kódot, aztán leszámolta a pénzt a pultra. Ő felmarkolta és a szőke nővel elviharzott.

Talán egy hónap telt el, amikor Karcsi ismét megjelent az OTP Bankban. Most egy középtermetű fekete nő kísérte. Leültette a terem közepén álló egyik fotelbe, majd odament a pulthoz. Ivett szúrós szemekkel nézett rá.

- Most a másik két kerékre kell a pénz! A korábbi folyamat ismétlődött, halkán zizegett a számítógép, a kártya behelyezése után beütötte a pin kódot.

- Fogy a pénz! - mondta Ivett, leszámolta a kért összeget. Egy kicsit közelebb hajolt és kérdezte:

- Mióta zsánered a fekete? Karcsi csak mosolygott, karon fogta a fekete nőt és kényelmes lépésekkel kimentek az utcára.

Teltek a napok, mintha nem történne semmi. Aztán egyszer csak berobbant Karcsi a pénzügyintézetbe. Most egy lángoló vörös hajú hölgy kísért. Feltűnően jókedvűek voltak. Az új nő is a pulthoz ment, asszisztált a pénzfelvételhez.

- A Skoda motorra kell most! - érvelt. Aztán lejátszódott minden, ugyan úgy, mint a múltkor. Karcsi elegáns mozdulattal felkapta a pénzt és eltűnt. Párszor még különböző nőcskékkal megismételte bejövetelét. Egyik reggel Ivett Karcsit vélte felfedezni a buszmegállóban. Nála volt a szürke bőrönd.

*

V. Furcsaságok

A bádog bögre

A két aperitif ...

Az eltűnt képernyőről

Egy kis biccentés

Két üveg Campari

Egy kis statisztika

A Wéber Cola

Motorizált család

Osztrák körút

Tok bácsiék

Ezt már egy rendes adófizető sem érti

A bádog bögre

Gizike, becézve: Giszke, a névváltozatok barátilag és családilag említendő. Ugyanis közismert volt, hogy „Ő” képtelen, törékeny csészéinek, poharainak, gyári állaguk szerinti, időtálló megőrzésére. A nászajándékba kapott porcelánok úgy elfogytak, hogy a készletekből csak mutatólag maradt egy-egy csonka példány. Ezért a konyhában hol itt, hol ott volt, egy már nem létező csésze, vagy éppen, egy hamvaiban, darabjaiban szunynyadó pohár.

Egy délutáni, szomszédi közös kávézáshoz ezért, teljes razziát kellett elrendelni, hogy legalább három, vagy éppen négy, egymáshoz éppenséggel nem hasonlítható csésze, közösséget, - „készletet” - alkosson.

Ment ez egy darabig, amikor a szomszédok úgy döntöttek, hogy diszkrét figyelmeztetés gyanánt Gizikét,

egy kétdeciliteres űrtartalomú, bádog pohárral - bögrével - ajándékozzák meg, mondván: - Ezt lehet gyötörni, leejteni, mindig egyben marad és mindig használható lesz!

Ez utóbbi meghatározásokban nem is csalódtak. Hiszen az elsődleges szándékon túl - a monda szerint - a házasság biztonságát nyert vele, hosszú távú csodát. Tónikának - a férjnek - minden erejét, „még azt is”, megőrzendően, reggelente ebben főtt, egy lágy tojás.

*

A két aperitif

Lippai Gizike, mint falusi iskolai tanárnő, tényleges minősítésében csak akkor felelt meg az akkori (múlt század közepi) káde(á)r-i előírások követelményeinek, ha olyan nevelőmunkát is végez (két leány gyermeke mellett), abban a falusi iskolában, ahol tanított, amely nem tartozott a szorosan vett tárgyi oktatáshoz. A békesség kedvéért így lett úttörő vezető. Meg már nem vállalta a tantestületből más, még a Tóth Gábor sem, pedig ő mindig hangsúlyozta, hogy tenni kell a gyerekek érdekében. El is vállalt mindent, ha most éppen működött volna egy gombfoci csapat, annak az edzőségét is, de az úttörőt nem.

Tehát ebben a szerepben vitte csapatát táborozni Siófokra. Vele tartott férje és mi a szomszéd házaspár, hogy „nevelők” is legyenek jelen a virgonc fiatalokat őrzendő! - felkiáltással. Így kerültünk a Balaton „fővárosába.” Egyik este - szabad időt adva a fiataloknak (KISZ-isták felügyeltek rájuk) - vacsorára invitáltuk

magunkat. A választás Siófok központjában lévő Balaton-presszóra esett. Ma ez egy olyan köznév, mint a „János-presszó”, vagy a „Sándor-presszó” lenne mai viszonyok között, de a hetvenes években, ennek rangja volt. Hiszen abban a szezonban, ebben a presszóban játszó zenekar tagja volt a híres, Kovács Gyula dobos is. Aki Siófokra utazott pár órára, biztosan megfordult ebben a vendéglátó egységben.

Persze mi sem voltunk utolsók, bizonyítandó, hogy a vacsorához a két hölgy a rendelést felvevő pincértől aperitifet is kértek. Tudva levő, hogy az aperitif üdvözlő ital. Ezzel tesszük az első benyomást a hozzánk (ebben az esetben a Balaton-presszóba) érkező vendégeknek, meg természetesen étvágy gerjesztő is. Egy-egy nagyobb étkezés előtt fogyasztandó. Mi pont ezelőtt álltunk, az úttörőtáborban inkább egy tál ételek domináltak, persze tábori körülmények között.

Az itallap olvasása során ötlött fel bennünk, hogy ezt az „üdvözlő” italt mi is megkóstoljuk. Mondjuk olyan módon, mint az angolszászok a Cherryt, a görögök az Auzot, a franciák a Pornód likőrt, a csehek a Beherovkát, az olaszok Vermutot isszák. Micsoda eltérő ízlések ezek, mi magyarok az Unikumot vagy a pálinkát részesítjük előnybe. Mi, ma ezt úgy mondanánk: - Lökjünk be egy felest!

Az itallapi kiírás ugyan, némi fejtörést okozott, hiszen eléggé furcsa és ismeretlen nevek között, csak rá-

bökési alapon tudtak volna választani a hölgyek, azonban a pincér nyújtott némi segítséget, de csak az italok összetételére vonatkozóan, az árról nem beszélt.

Amíg a feleségek az italaikat kortyolgatták, mi férfiak eldöntöttük, hogy a megbízható bécsi szelet mellett maradunk, sör kíséretében. Nem is volt semmi gond, az étellel, az itallal, a kiszolgálással sem, csupán a számla okozott meglepetést. A két hölgy itala árán még négy bécsi szeletet, haza is vihettünk volna.

*

Az eltűnt képernyőről

Régi már a mondás: szabónak nincs tisztességes ruhája, a cipésznek cipője, az órásnak pontatlan az órája, a kőműves házán lóg a vakolat, de sorolhatnám még tovább.

A történetben szereplő tévészerelőnek a mondás szerint rossz volt a készüléke. Őt ez ugyan nem zavarta, mert a környékről mindig vittek elegendőt javítani. A munka elvégeztével bekapcsolta a megjavított készüléket és már nézhette is, óvódás fiával együtt. Jobb esetben négy-öt képernyő, világította be a műhelyt esténként, kapkodták a fejüket, a különböző csatornákat nézve.

A mester kisfia ekkor kezdte el nézni a legismeretebb rajzfilm több tucatra rugó sorozatát, amely az idő múlásával, még iskolás korban is tartott. Másodikos

lett, amikor egyik reggel szomorúan ballagott be a tanterembe, ahol a tanító néni megkérdezte:

- Ki látta a sorozat legújabb részét?

Mindenki feltette a kezét, csak a mester fia ült roskatagon, kezét teste mellett lógatva.

- Én nem! – mondta a mester kislefia.

- Miért? – kérdezte a tanítónéni és várta a feleletet.

A fiú szerényen annyit mondott:

- Mert tegnap délután mindenki elvitte a javításra beadott tévéjét.

*

Egy kis biccentés

A szomszédok első találkozásainak időszakában Íriszke a legkisebb „gyerek”, nem volt korban több mint egyéves. Az ő világa akkor még eléggé picire sikerült, nem volt északi, vagy éppen déli sarka, nem volt benne Anglia, sem Ausztrália és főleg nem Mexikó, csupán egy rácsos járóka volt. A nyelvek területén sem döbrentett volna meg egyetlen Rigó utcai bizottságot sem. Hatalmas, sötét szemével nézett csak, mintha kérdezné: - Mi történik itt? Ma ugyanis harmincöt évesen egy múltidő cég kereskedelmi osztályvezetője. Négy nyelven beszél, az angol, német, orosz, spanyol olyan, mintha anyanyelve lenne. Volt már cége mexikói, ausztráliai képviselője távol hazájától. Angliában is eltöltött már másfél évet.

Hallgatagnak ugyan nem volt mondható, mert amikor meglátott engem a bajuszommal, éktelen bömbö-

lésbe kezdett. Csak sírt, csak sírt, szinte vigasztalhatatlanul. Így ment ez napokon, heteken keresztül. Próbáltam elterelni a figyelmét, beszéltem hozzá és mondanómnak azzal adtam nyomatékot, hogy a fejemet függőleges irányba mozdítottam, mintha azt mondanám: - Látod, igaz!

Valószínű, hogy a többhetes, fejmozgató próbálkozás után, egyik nap, ahogy beléptem, Íriszke nem sírt. Némán, szemeit rám meresztette, várt, hogy a kellő színpadi hatás meglegyen, és ahogy tőlem látta, ő is biccentett a fejével, mintha azt kérdezné: - Elégedett vagy?

*

Két üveg Campari

A két „szomszédvár” - Kovácsék és a Tóthék, tartva a jószomszédi viszonyt - a soron következő családi névnapot mindig nagy előszeretettel szervezték és tartották meg. Most Kovács Lajosnak volt a névnapja. A történet egyszerű - mint a mesében - hogy nagy ünneplésre készültek és így mindegyik család egymástól függetlenül és előzetes egyeztetés nélkül egy-egy üveg Camparival lepte meg a másikat. Ez az olasz vermut, nem éppen potyolino forgalmi értékű áru, már akkor sem került fillérekben. Mondván a döntésnél: - egyszer megengedhetjük ezt is magunknak!

Az ünneplés a megszokott mederben kezdődött. Első lépésként Kovács Lajos, mivel náluk volt a soros ünnep, a nemrég kifőzetett szilva pálinkájából kínálta meg a

vendégeket. Egy kis szünet után Zsuzsika, Lajos felesége kínálta az általa sült sörkifliket, egy kis hideg – ő szerinte, szinte sok habjában fogyasztott sörrel – leöblítve. Ez így ment lépésről-lépésre. Közben folyt a beszélgetés, erről, arról, „világmegváltó” dolgokról, hiszen akkor még korban is a hevesebb vérmérsékletű fiatalokhoz tartozva, volt erő mindenhez, nem úgy, mint most „öregesen”.

A Campari iszogatása lett az est koronája. Kovács Lajos szomszéd ekkor kapcsolódott be a számára szervezett köszöntésbe. Előtte tett-vett, mert egy örökmozgó típusú ember volt már akkor is. Az italhoz illő poharakba került a Campari, citromszelettel. Amíg a többiek csak ízlelgették a finom vermutot, addig Kovács Lajos barátunk egyre gyakrabban kortyolt belőle. A második üveg vége felé, amikor már mindenki jókedve a menyegyzetet verte, az ő testtartása először a „pizzai-ferdetorony-pózt” vette fel, melyet nem sokáig tudott tartani, egyszerűen a kanapén, vízszintes testtartásba került és mély állomba szenderült. Ez volt egy emlékezetes névnap, melyet még sokáig emlegettek.

*

Egy kis statisztika

A múlt század közepén a lezajlott tanácstagi választásokat, mindig nagy előkészítő munka előzte meg. Erre azért volt szükség, hogy a Hazafias Nép Front jelöltjei győztesen kerüljenek ki a választásokból. A „veszteség” szót nem ismerték, minden előkészítő feladatokat alaposan áttekintettek, leellenőriztek. Azok a tanácsi dolgozók, akik ebben az időszakban tevékenykedtek az „apparátusban”, minden csínját-bínját ismerték az eseményeknek, volt köztük olyan dolgozó, aki már a hatodik választás „gyönyöreit” élte át, szolgálati ideje alatt.

Az egyik ilyen választásnál megkezdődött a tanácstagi választási munka, előkészítő szakasza. Ennek egyik fontos állomása a választókerületben megtartott jelölő gyűlés. Mint ismeretes itt került jelölésre a HNF által „küldött” jelölése. A szabályok szerint a megjelentek egyharmados egyetértése szükséges ahhoz, hogy felkerüljön a jelölt a szavazó lapra.

Ezért aztán megtesznek mindent a HNF berkekben és a helyi tanács részéről is, hogy a körzetből minél több

választópolgár jelenjen meg. Persze ez nem mindig sikeres, másnap azonban jelenteni kell a járás felé - hányan jelentek meg a kerületben és milyen volt az eredmény.

Az egyik ilyen választópolgár nélküli - éppen abban a körzetben sok volt a politika iránt kevés érdeklődést tanúsító választó - a jelölő gyűlésről készül a másnapi jelentés.

A statisztikát ismerő tanácsi dolgozó, az a bizonyos „hatodik” választást megért - Tóth Sanyi - összeállítja a jelentést:

- Ott volt a levezető elnök - ez egy, ott volt a jelölt, ez kettő, ott volt az előadó, ez három, meg én, mint jegyzőkönyvvezető, ez négy. Ugye más nem volt? - ez nulla, együtt 40, tehát megjelent a választópolgárok 40 %-a, ez bőven egyharmad. Összegezve: a jelölés sikeres volt!

*

A Wéber Cola

A történet régi, de felidézni sem könnyű, hiszen már olyan régen történt. Pontosan a múlt század hatvanas éveiben. Akkoriban egy járás közigazgatási területén egy vagy két Áfész működött. Ennél az esetnél egy fogyasztási szövetkezet. A hozzátartozó falvak boltjait, kocsmáit ez a szövetkezet látta el mindenféle árucikkkel. Ma már ezt el sem lehet képzelni, mert ugye az természetes, hogy a közelben van Spar, CBA, LIDL, Jysk, vagy talán OBI is. Akkor egy faluban egy Áfész bolt volt, igaz, hogy drótkerítést, de még petróleumot is lehetett kapni. Erre volt szükséglet. Ez a bizonyos szövetkezet azonban kereste a kiutat, a gazdaságilag szorító zubbonyból.

A járás területén akkor kezdett két település az idegenforgalom számára vonzóvá válni. Az egyik helyen egy tó vonzotta a horgászokat, kirándulókat. A másik helyen egy strand, amely kis medencéjével, meleg vízzel, néhány kabinjával, vonzotta a kirándulókat. Aki pedig kirándul, az éhes lesz, meg szomjas. Az Áfésznél jól gondolkodtak, e kettőt kell kielégíteni, erre van kereslet.

Nyitottak is pecsenyesütőket, ahol sült kolbász, a szomszédban lángost lehetett kapni. Abban az időben a sör még nem volt népszerű ital, üveges sört is ritkán lehetett kapni. Akkori időkben a híre már bejárta a környéket, hogy jó üdítő ital a Coca Cola, de ezt még nem

lehetett kapni itt, csak Pesten kóstolhatta meg a szomjas utazó.

A nagy kihívást erre fókuszálták. Két és féldecis üvegekben, házi töltő üzemükben, szénsavas, citromos italt hoztak forgalomba. Neve egyszerű volt: Citromos ital! Ennek az egész üdítő italos „projektnek”, egy Wéber nevezetű könyvelő volt a szülő atyja. Hogy aztán ő se kerüljön a névtelen hősök közé, a köznyelv elnevezte ezt az italt, némi sóvárgást kifejezve egy márkás itóka fel: Wéber Colának.

A döntés jó volt, mert bevált. A meleg nyári napokban a szövetkezet területén, mindenki csak ezt kereste, az italt, ládaszámra fogyasztották. Tehát, mondhatjuk, sikeres vállalkozás lett a szénsavból, némi citromlével készült italból.

Minden év lezárását követően, a szövetkezethez tartozó településeken az Áfész úgynevezett rész közgyűléseken adott számot a szövetkezet helyzetéről, az elért eredményekről, ha volt egyáltalán. Ennél az ominózus

történetnél is ez történt. Este hét órára hívták össze a falu lakosságát, mint a szövetkezet tagságát a kultúrházba, hogy meghallgassák a vezetőség beszámolóját.

Erre a közgyűlésre elment Tóth Péter bátyánk is. Korban olyan hatvanas éveit taposó, ősz hajú, gazdálkodó ember volt. Arról volt híres a faluban, hogy mindig kimondta az igazat. Néha azonban a kimondott szavak irodalmisága nem ütötte meg a Tudományos Akadémia szerinti követelményt. Ez azonban, néha furfangossá, vagy éppen nevetségessé tette őt. Ezzel aztán Tóth Péter bátyánk nem törődött.

Elhangzott a beszámoló, jó döntésnek tartották az azóta csak Wéber Colának becézett ital forgalmazását, amely szép jövedelmet hozott a szövetkezetnek.

A hozzászólások sorában Tóth Péter bátyánk is felvette a kezét. Felállt és annyit mondott:

- Szépek ezek a számok. Jó elvtárs a Wéber elvtárs. Több kellene belőle, jobbak lennének az eredmények, mert egy, kettő sz..t sem ér.

*

Motorizált család

Egy szerdai napon utaztam a Nyugati pályaudvaról Vácra. A zsúfoltság már megszokottá vált, hiszen a MÁV legforgalmasabb vonalszakasza, amely Szobig terjed. Vácra érkezve arra lettem figyelmes, hogy egy magas, fiatal apuka irányításával négy fiú szállt le a vonatról. Ez eddig nem is lenne különös. Azonban korukat tekintve a legnagyobb olyan hét éves, gumikerékű roller a kezében. Amint leszállt a vonatról járműjével hirtelen pár kört tett.

Ideje volt, mert a sorban öt, négy, hároméves öcsiét apuka egymás után lesegítette a vonatról. Ha sorba álltak, olyanok voltak, mint az orgona sípjai. A kicsik szófogadó módon lépegettek. Az apuka terelgette őket.

- Gyerekek álljatok beljebb a peronon, ne a vonat közelében! - figyelmeztette őket. A srácok szófogadóan fogták egymás kezét. A két legkisebb egy kicsit lemaradt, a mozdonyt tanulmányozták, elmélyült hozzáértéssel. Apjuk szólt:

- Gyertek fiúk! - és a kezében lévő három, műanyagból fröccsöntött motorbicikli utánzatokat kiosztotta. A srácok szófogadó módon átvették a gyerekek által oly kedvelt, lábbal hajtható járműveket és egyenként rá is pattantak és megindultak a kijárat felé.

Az átjáróhoz vezető lépcső tetején ekkor megjelent egy fiatal nő. Korban olyan harmincon túli. Mosolygott, a fiúk felé széttárta karját, ölelésre nyújtva.

- Anya, anya! - hangzott a fiúk kiáltása és leugrottak kedvenc járműeikről, futottak feléje.

Anya állt a lépcsőnél, gumikerékű rollerét a combjához támasztotta, mert ő is ezzel jött az állomásra a fiúk elé.

Apuka távolabb maradt, összeszedte az árván hagyott járműveket és mosolyogva közeledett élete párja felé, a rolleros anyukához.

*

Osztrák körút

Kovács József és felesége, pontosan 1969-ben ült fel egy IBUSZ buszra az Engels téren. Osztrák körutazás volt a cél. Állomások: Salzburg, Salzkammergut, Stájer Alpok, Semmering, Graz, Bécs és vissza Budapestre. Az elsők között lépték át a vasfüggönyt, amikor Hruscsov politikáját követően Kádárék is lazábbra fogták a gyep-lőt. Kovácsék csak annyit tudtak, hiányos iskolai ismereteik alapján, hogy Ausztria semleges ország, mi is szerettünk volna egyszer, azok lenni, mint a mesében, meg a lakóival valahogyan sógorságban keveredtünk. Meg aztán, ez már igazából nyugat, ott van nejlon ing, olcsó karóra, orkáncabát, kvarcóra, narancs, füge. Ez utóbbit mutatták nekik még pár évig, amikor visszatértek. Szóval a busz megérkezett Hegyeshalomra, alapos útlevel és vámvizsgálat. Szinte félelmet keltő tortúra volt ez. Kovács József nem is tudta megmagyarázni magának, hogy miért ilyen bizalmatlanok vele? Ő ugyan semmi jogszabály ellenes dolgot, életében nem tett, de itt úgy tekintettek rá, mintha a koronázási ékszereket szeretné, barna bőrröndjében kisíbolni az országból. Aztán tovább engedték a buszt. Egy sorompó felhúzása jelentette a határt, a vasfüggönyt. Kovács észrevette, legalább is így érzékelte, amikor átértek, elhagyták a sorompót, mintha a fű is zöldebb lenne. Nickelsdorfnál

álltak az osztrák határőrök. Ők feltűnő lezserséggel végig nézték az útleveleket és intettek, mehetnek tovább! A lehúzott ablakokon olyan levegő áradt be, melyet Kovács és felesége még soha életében nem szippantott.

- Ez a nyugat illata! – jegyezte meg feleségének. Pedig nem volt más, csak egy, már akkor tudatos környezet védelemmel megvédett, fás, füves, erdős táj, egészséges lélegzete. Az utazás annak rendje és módja szerint zajlott. Első megálló Salzburgban volt. Itt két napot töltöttek. Kovács és felesége azt tapasztalta, hogy az a szálló, melyben laktak a város szélén volt. Az ellátás félpanziós.

Aztán arra lett figyelmes, hogy a tulajdonos, egy férfi, az állítólagos sógor, amikor megérkeztek, a recepción fogadta a vendégeket. Este a vacsoránál pincérkedett, másnap a szálló melletti vegyes boltban ő volt az eladó, délután egy kis traktorral vitte a tehénistállóból

a trágyát, a tehenek, pedig a zöld pázsiton, békésen legeltek a szálló körül. Bele illettek a tájba, nem úgy, mint, esetleg Kalocsa környékén. Reggel padig kirakta rozsdamentes fém kannákba a tejet, hogy egy autó elvigye. Ott volt a felesége, lánya, még az anyósa is. Ez volt - akkor még számukra ismeretlen fogalomként - egy családi vállalkozás, több lábon állva! Ő csak eddig kisiparost ismert, akinek vastagon fogó ceruzája van. Akit irigyel a szomszédja, mert annak jól megy, már akkor külföldi autóval furikált. Az utazás során azt azonban pozitívan tapasztalta, hogy az osztrákok udvariasak, figyelmesek voltak velük. Németül beszéltek, de az utazás végére Kovács egyértelműen regisztrálta kuruc ősi koponyájába, hogy az osztrákok nem azonosak a németekkel. Az útjuk során mindenfelé tapasztalták, hogy a sógorok szeretik a virágokat. Olyan muskátlis erkélyek köszöntöttek rájuk, amit még életükben nem láttak. Kovács fejében csak az motoszkált, amit anyjától hallott még gyerek korában: - Aki a virágot szereti, rossz embert nem lehet! A buszból kitekintve, nem csak a táj, a hegyek, az Alpok nyúlványai voltak szépek, hanem az elszórtan, vagy éppen egy kis településen tömörülő házak, kertek rendezettsége is. Az utazás óta pontosan negyvenkét év telt el. Sok víz lefolyt a közös Dunán, a Rába is habokat vert a kertek alatt, az oroszok is visszavonulást trombitáltak, rendszert is megpróbáltunk váltani, mint más kabátot. Az osztrák levegő - függetlenül az Alpoktól

- ózondús még ma is. Itt nálunk, eléggé fertőzött. Sokszor nehéz még lélegzetet is venni. Betegek vagyunk, erkölcsileg, fizikailag. Most megyünk a MÜCSŐ elé és hamarosan kiderül, hogy átmenetileg, vagy véglegesen leszünk rokkantak és továbbra is irigykedhetünk a sógorokra, mert ez a rokonsági viszony ilyen!

*

Tok bácsiék

Íriszke már cseperedett, kikerült a járókából. A beszéde még nem alkalmazkodott a többnyelvűség grammatikai szabályaihoz, de picike, lassan gyarapodó szókincsének felhasználásával, már szót lehetett vele érteni.

Történt ez úgymond, egy éves korában. Abban a kicsi faluban, ahol a család lakott, nem lévén bölcsőde, és bőséges kormányzatunk a gyest sem találta akkor még fel. Anyukát - Gizikét - az iskolában azonban visszavárták, lévén tanító néni - mert apró gyerekeket tanító nénikből sem dőzsölt, a Viczián Pál által - „karnagyi pontossággal” vezényelt - általános iskola.

Így Íriszkét Tóth bácsiékhoz kommandálták el a szülők, napközben, szükségszerű „pótbölcsődébe”. Őket ő csak Tok-bácsiéknak nevezte, az egyszerűség kedvéért.

Egyik nap hazajövet anyáék megkérdezték tőle:

- Mit ettél Íriszke?

- Gombócot! – volt a tömör, egyértelmű válasz.

Másnap, újabb kérdés:

- Mit adtak Tok-bácsiék ebédre?

- Gombócot! – szólt az újabb válasz és ez így ment nap, mint nap. És ettől a sok gombóctól nőtt Íriszke nagyra!

*

Ezt már egy rendes adófizető sem érti

Az önkormányzat adóügyi csoportján elkészült az éves adókivetési előírás minden adófizető állampolgárra, név szerint megjelölve. Az adóívek kitöltésénél, mint sok más „kampányszerű” önkormányzati munkánál besegít az apparátus más-más dolgozója is. Ezeknek az íveknek az írása nem egy szórakoztató elfoglaltság, sok esetben olyan monoton, egyhangú munka.

Így fordulhatott elő, hogy az egyik adózó mikor postán megkapta az adóívet – tényleg elcsodálkozott.

Az adóíven feltüntetve számmal: „tartozása 0”, aztán a megfelelő szöveg, „melyet kérünk a mellékelt postai utalványon, 8 napon belül befizetni.”

*

V). Ha egyszer megérjük – mi öregek

Két öreg fickó találkozása

Udvariasság

A mázsa és a súlyok

Zsófi néni

Utcai zenész

A csizma

Mózs néni

A két öreg

Kenyérmorzsa

Az ajándékba kapott trikó

Két öreg fickó találkozása

A nyolcvannégy éves Péter, már olyan „szőkőév” szerűen jött le a lakásából. Az asszony az utóbbi években csak Péternek szólítja, esetleg Papának - Péter ne csoszogj! Péter, magad után húzd le a wécét, ne nekem keljen ezt mindennap megcsinálni! Papa, mossál fogat! Meg ilyen, ehhez hasonló sima, meg cifrább felszólítások ékesítik hétköznapijait. Már nem is tudja mikor szólították úgy: - Dr. Hornyák Úr! Mert ugye doktorált ő, a közgazdasági tudományokból, de hol van az már? Most, csak simán húsz éve, nyugdíjas. Egy építőipari vállalatnál volt főkönyvelő.

Ilyenkor, ha mégis úgy dönt, lemegy a boltba, hogy egy kicsit mozogjon, meg levegőváltáson is legyen, titokban három sarokkal távolabb megy. Ott van egy kicsi, de helyes presszó, pár asztallal, a Zöldalma. Ott megiszik egy fél konyakot, ülve, egy kis kerek asztalnál és nézelődik. Sokszor nem is tudja, mit néz, csak bámul a semmibe. Amikor a kirakat üvegén át az utcán meglát egy csinos nőt, akkor egy bizonyos fajta bizsergés keríti hatalmába. Aztán nyugtázza, ez nem is nő volt. Ez inkább egy fiatal lány, aki pimaszul csinos volt. A bizsergést nem is a testében érzi, mert ott már régen, mozdulatlan minden. Az eszével próbálja a bizsergést felfogni, valahogy így működött régen, úgy húsz éves korában, állapítja meg.

Ahogy ott ült ezen a szerdai napon a Zöldalma egyik asztalánál, egy hasonló korú férfi lépett be. Körülnézett, Péter a szürkehályoggal műtött szemével, azonnal felismerte. - Ez a Gergő, a nagy kézilabdázó. Hamvas Gergely, ez a neve. Felkiáltott: - Gergő! Nem ismered meg?

A Gergőnek szólított férfi feléje fordult, állt pár percig, mintha a regiszteres füzetbe lapozna, keresné a helyes nevet. Aztán beugrott:

- Szia, Péter!

Össze ölelkeztek. Péter invitálta: - Gyere, üljél le!

Gergő leült, levette szemüvegét, megtörölte, mert a pára, amely a lencsére rakodott a hőmérséklet különbség miatt, ebben a korban műtötlenül is függönyt húzott, közte és a külvilág között.

- Mi van veled? – kérdezte Péter egyszerűen.

- Mi lenne, amint rád nézek, kis Hornyák, egyformán öregek lettünk - mondta vidáman, hangosan. - Hol van már 1956, amikor érettségiztünk. Nagy kavalkádós év volt az. Az érettségi sem volt egy kedves gyalogtúra. Aztán az őszi október sem volt leányálom. Páran eltűntek, mert belekeveredtek az eseményekbe. A Jenei is Ausztráliáig szaladt, a furulyájával, amellyel riogatott bennünket, mikor rákezdte, - itt szünetet tartott. Mind

ketten túl vagyunk a nyolcvanon - mondta Gergő és nézte Pétert, majd folytatta:

- Látom rajtad, te is olyan „hervadt” vagy, hogy reggel a második próbálkozás után tudsz kikelni az ágyból.

- Az semmi! - legyintett Péter - ha belemézek reggel a tükörbe, úgy nézek ki, mint a fényképem a jogsimban.

Ezen aztán jót nevettek. Péter saját döntése alapján, rendelt még egy-egy fél konyakot. Gergő tiltakozott, de a pohár tartalmának felét kiitta. majd folytatta:

- Tudod, ahogy telik az idő, azt hinné az ember, talán más lesz minden, mint tegnap. Már feladtam az összes rossz szokásomat, de semmi nem lett jobb. Szedem a pirulákat, amit a doki felírt. A gyógyszertárba úgy járok, mint régen az ivóba. A gyógyszerész a legújabb barátom. Tőle aztán mindent megkérdezhetek, a válasz mindig egy doboz újabb pirula.

- Azért nem vagy elszomorodva? - kérdezte Péter - Mit is csináltál az érettségi után?

Gergő gondolkodott, mintha leltárt készített volna, arról a bizonyos több mint ötven évről.

- Így még nem is kérdezték - mondta és egy kisszünetet tartott.

- Szakmát tanultam, esztergályos lettem. A legmodernebb gépeken is tudok dolgozni. Egy munkahelyem volt eddig. Így már nyolcvan felett valószínű, több nem is lesz. A cégnél, ahol eltöltöttem harmincöt évet, csak esztergáltam, készülő autókhoz alkatrészeket - fejezte be.

- Nem volt ez unalmas? - tette fel a kérdést Péter.

- Hogy lett volna? Mindig újabb kihívás előtt álltam, amikor egy másik munkadarab papírjait tették elé! - felelte és feleletéből érződött a szakmai öntudat.

Péter elgondolkozott, de csak röviden és gyorsan. Ilyenkor az ember agya, jobb, mint egy komputer, mert ezer dolgot tud rajta futtatni. - Ez a barom egy helyen dolgozott egész életében? Semmi változás? Biztosan szürke, egyhangú volt az élete. Látom ő is megöregedett. Csak egy statisztikai adat lett: - nyugdíjas! Ehhez nem fűződik, nem csatolható semmi. Egy idő után az ember ezzé válik.

Gergely - ez a Hamvas Gergely - a suliban nagy ígéret volt. Nagyon jól kézilabdázott, góljait megcsodálták a többiek.

- A sport, a kézilabda? - érdeklődött Péter.

- Az a fiatalságé. Volt egy balesetem, két helyen tört a karom, azzal már nem lehetett a labdát kezelni - összegezte Gergely.

Hornyák Péter megint elgondolkodott. A kézilabdának vége, marad az esztergapad! Szűkre szabott világ! - állapította meg.

Amíg így gondolkodott, Gergő megitta maradék konyakját és távozni készült.

- Ne siess, ritkán találkozik az ember, régi haverokkal - mondta Péter.

- Menni kell, mert az asszony kicentizte az időmet. Ha beindulok, akkor egy darabig működik minden - magyarázta. - Mert tudod így öregkorban, már minden része az embernek fáj. Ami meg nem, az nem működik.

Közben a kijárat ajtóhoz értek. Péter nyitotta az ajtót. - Te vagy az öregebb! - mondta Gergő és megpróbálta előre engedni.

- Egyformák vagyunk! Öregek, egyszerűen! Csak egyszer voltunk fiatalok! Utána más mesterséget kell találnunk - próbált filozofálni Gergő. - Most öregek, aztán halottak. Most még halhatatlanok! Egyelőre! - és mosolygott a kissé morbid megállapításon.

Kiérték az utcára. Gergő körbe nézett.

- Jön a 9-es busz! Még elérem! - kezét nyújtott. Péter megfogta Gergő kezét, amely erőtlen volt és puha.

Gergő fura járásával, mintha húzta volna egy kicsit a bal lábát, a nagy kézilabdás, igyekezett a megálló felé.

Dr. Hornyák Péter egy darabig állt a járdán. Gergő után nézett, de már nem látta, az utcai tömeg egyszerűen, eltakarta.

*

Udvariasság

Mégis van jó modor, udvariasság. Az ugyan igaz: nem egyértelműen a fiatalabb korosztály körében, mert az eset, amely megesett, alanyai túl voltak jóval a nyugdíj korhatáron. Történt ugyanis az egyik város CBA boltja előtt, ahol három idősebb hölgy igyekezett a boltba vásárolni. A korukat egyértelműen nem lehetett megállapítani, de jóval túl voltak a hatodik ikszen.

Jó hangulatban érkeztek a bejárat ajtóhoz, hiszen hárman voltak. Apám mondta volt: - két nő együtt napi piac, - három már heti piac, - ha négyen vannak: - az már kirakodó vásár. Valahogy így volt, mert a beszélgetés kérdései csak úgy záporoztak. A feleletek foszlányai alig jutottak el a fülekig, de már is jött az újabb kíváncsiskodó kérdés. Majd otthon, külön-külön megállapítják, jól kibeszélgettük magunkat, de aztán nem emlékeznek semmire.

Amikor az ajtóhoz érve megtorpantak, nem tudták eldönteni, ki menjen be elsőnek. A legtalpraesettebb, világos kabátos feltalálta magát, mondván: - Menjetek csak, elhalálózási sorrendben, majd követlek benneteket - és utat engedve, félre állt.

*

A mázsa és a súlyok

Meghalt az öreg Varga Péter bácsi. Hetvenöt évet írhattak a fejfájára. Két évvel ezelőtt özvegyült meg, feleségét egy hirtelen jött agyvérzés szőlította a másvilágra. Két lánya maradt hátra. A Juli meg az Ida. Ők sem voltak már mai lányok, férjezettek, sőt nagy gyerekeik, meg unokáik is voltak, túl az ötvenen. Ahogy lezajlott a temetés, talán a koszorúkat rakták a sírra, titokban, már is a két lány fejében, megfordult az örökség kérdése. Egyértelmű volt, hogy a házat eladják. Nem vágyott egyikőjük sem arra, hogy visszaköltözzenek a szülői házba, különben is nekik nem kell, van sajátjuk. Az érte kapandó pénzen majd megosztóznak. Jól jön az, úgy is kell egy-két dolgot venni a lakásukba. A földek, amelyekkel az öreg Varga Péter bácsi rendelkezett és gazdálkodott, felesége halála után eladta.

- Ebben a korban már nem szaladgál az ember a mezőre! - összegezte bölcs nyugalommal paraszti életét.

Az érte kapott pénzt elosztotta a lányok között, mondván:

- Költsétek, amire szükségetek van, nekem már csak az a kis földrész kell, ahol majd véglegesen pihenhetek!

Így aztán a földekből nem maradt más, csak egy nagy legelő rész, valahol a falu határában. Nem tudta senki sem, merre van, a nagy lapos rétet emlegették, amely nem kellett még áron alul sem, senkinek.

Aztán eszükbe jutott a háznál lévő ingóságok sokasága. Ez volt inkább a nagy kérdés. Juli mamát, különösen ez nem izgatta, de Ida mama, végig gondolta, hogy mi minden van még otthon, ami azért jó lenne, ha az övé volna. Megjelent előtte a rézből készült perme-
tező, a forrázó teknő, amelyet disznóvágásnál használtak, meg az a nagy kád, présel a tetején, melyben a káposztát savanyították. Volt ott még sokféle más eszköz is, amely majd az osztzkodás tárgyát fogja képezni. Most jutott eszébe a mázsa a súlyokkal együtt. Ez egy gazdaságban fontos tárgy volt, hiszen ezen mérték a kicsépelte gabonát, majd az őrölni, darálni valót, a végén a levágott hízott disznót. Ezt megszerzi magának, ez okvetlen az övé kell, hogy legyen!

A tépelődést a temetés utáni halotti tor szakította meg Ida mamánál. Elsiratták apjukat, az öreg Varga Péter bácsit. Elfogyasztották a marhalábszárból főzött, krumplis pörköltöt. Megitták az öreg maradék borát, és búcsút mondtak közösen.

- Nyugodjon békében! – mondták megegyező hangon Juli mama és Ida mama.

Aztán két nap eltelte után találkoztak a szülői háznál. Alapos szemlét tartottak, titokban a lányok már eldöntötték, kinek mi kell, aztán ahogy megálltak a kamra ajtajában, elkezdtek sorolni. Rendben is ment a felsorolás, nem is volt gond, de amikor a mérleghez, vagy, ahogy ők mondták, a mázsához értek, kipattant a feszültség. Mind a ketten akarták a mázsát, súlyokkal együtt.

- Kell nekem is a gazdaságban! - ezzel érveltek, közösen. Azt ugyan mind a ketten elfelejtették, hogy földjeik nincsenek, hiszen azt apjuk eladta. Így csépelte gabonát már nem kell mérni, de azért még a darálni való kukoricát, meg a hízott disznót meg kell mérni.

Ebből aztán nagy vita, majd veszekedés kerekedett, amely legalább két hétig nem is akart elcsitulni. Aztán úgy tűnt Juli mama az engedékenyebb.

- Vidd! - mondta Ida mamának határozottan, keményen, de valami ravaszság bujkált a szemében. Az ingóságokat, ezzel a mázsa körüli csetepatével le is zárták, az eszközöket el is szállították. Aztán többet erről nem is beszéltek.

Eltelt majdnem egy év, amikor Ida mama beutazott a közeli városban vásárolni. Juli mama, amint meghallotta, hogy a busz elhagyja a megállót és irányt vett a város felé, szólt a férjének:

- Sanyi! Menj át Idáékhoz és kérd el a mázsát. Lemérjük a disznót! Sanyi a férj ezen csodálkozott, hiszen még nincs vágó súlyban. De az asszony parancsa, az,

parancs! Sanyi, a férj át is ballagott Idáékhoz, ahol a másik férj, Gábor volt otthon.

- Elvinném a mázsát egy kicsit! - mondta Sanyi. Gábor nem volt kellő mélységben beavatva a dolgokba, így az első szóra odaadta a mázsát. Csak annyit tett hozzá: - A nagy súlyok itt vannak, az aprók, a rézből készültek a szekrényben. Ezeket most nem tudom odaadni, majd ha az asszony hazajön!

Ida mama a késő délutáni busszal érkezett vissza a városból. Gábor, a férj elmondta Juliék részéről a mázsa kölcsönkérését, amelyből azután világra szóló veszeke-dés kerekedett.

- Ilyen mafla embert még nem láttam! - mondta Ida mama. - Nem érted, csak azért kérték el, hogy náluk legyen! Bosszankodott egy darabig, aztán azzal vigasztalta magát: - Az apró súlyok nélkül úgy sem érnek vele semmit! - így dohogott.

Telt, múlt az idő, emlegették, mondták Juli mamának, hozza vissza a mázsát! Azonban nem történt semmi, a mázsa maradt, a réz súlyok, pedig a szekrényben lapultak. Időnként feledésbe is merült a mázsa. Juli és Ida mama is jó pár évvel idősebbek lettek, de a mázsa ügye ezen a ponton megrekedt.

Juli mama, később beteg lett, kórházba került és kététi bentlét után, megtért teremtőjéhez. Sanyi, a férj megözvegyült. A régi házat eladta, egy kisebbbe költözött. A mázsát vitte magával. Már ugyan, nem mért vele

semmit! - De jó, ha itt van! - ezzel nyugtatta a dolgokat. Így éldegélt, csendben, egyedül. Egy, decemberi reggelen a szomszédok találtak rá. Nyolcvan éves volt és tévézés közben a fotelban, átaludt a halálba.

Ida mamára maradt Sanyi ingósága, a házat a távolban élő rokonok kapták meg. A mázsa így visszakerült Ida mamához. Amikor visszavitték és letették a kamrába, akkor jutott eszébe:

- Gazdaság nincs! Nincs is mit mérni vele? - tárta szét karját. Pedig mostanra minden együtt volt, a mázsa is és a súlyok is!

*

Zsófi néni

Zsófi néni több mint ötven éve itt lakott az Ady Endre utcában. Ide ment férjhez, itt szülte fiát - Mihályt - meg lányát - Ilonát. Akkor még a bába járta a falu házait és sorban segítette világra apró, itt jelentkező ifjú falusi polgárait. Az élete tele volt munkával, a gyerekek nevelésével. Férje, akit szintén Mihálynak neveztek, gazdálkodott. Nem volt sok földje, összesen hét hold, de ez megfelelő beosztással, jószágok nevelésével, szűkösen, de mindig elegendőnek bizonyult. Persze az igények sem szöktek az égig, pompáról nem is tudott, így nem is álmodott róla. A gyerekek szépen felnőttek. Mihály hagyta ott először a házat. Lakatos szakmát tanult és a közeli városban vélte megtalálni számítását. Itt is nősült meg, szerette az anyját, mindig is anyás volt. Lánya, Ilona azonban különleges gyereknek számított. Nem volt kiemelkedő tanuló, az agyagozás, a szabad alkotás vonzotta. Ebben még szerencséje is volt, mert a faluba költözött egy mester, aki cserépkályhák csempéit gyártotta, a falu határában található agyag alapanyagból. Sokat sündörgött műhelyében, ahol a mester az érdeklődő lánynak megengedte a korongozást. Tehetséget látott benne, engedte csapongó fantáziáját érvényesülni, így születtek Ilona keze nyomán apró tálak, kis köcsögök. Ez aztán meghatározta életét, mert egyik nyáron, úgy tizenhét éves korában, elvetődött egy kézműves, alkotó

táborba. Itt érte el a szerelem és egy festőművész felesége lett. Búcsút mondott az anyai háznak és férje után elköltözött az ország másik csücskébe. Így aztán ritkán látogatott haza. Maradt, Mihály fia közelsége.

Zsófi néni férjével élte a falusi házasok minden napját. Dolgoztak a határban, vetettek, arattak, kapáltak, betakarították a termést. Az Ady utcai portán pedig hízott a disznó, a tyúkok tojták a tojásokat. Ezzel Zsófi néninek nem is volt baja. Inkább férje elvesztése után, nyakába szakadt minden. Mihály fia unszolására eladták a földeket. Az érte kapott pénz egy részét a ház belső korszerűbbé tételére fordították. Épült cserépkályha a nagyszobába. Szép lett a fürdőszoba. Fia azt mondta: - Nem kell kád ide, Inkább zuhanyzó fülke! Öreg leszel, nem tudsz a kádból kilépni! Ez a fia részéről egyfajta elővigyázatosság volt. Aztán a gondolat őt igazolta, mert nem telt bele pár év, Zsófi néni egyik este rosszul lett. Még annyi ereje, jelenléte maradt, hogy átkiabált a szomszédba: - Manci, gyere, rosszul vagyok! A szomszéd

asszony átszaladt, hívta az orvost. Szerencsére az ijedségen kívül más, nagyobb baj nem történt. Az orvos összegezte: - Felszaladt a vérnyomása! Írt neki gyógyszert. Fiát másnap hívta telefonon és elmondta a történeteket. Mihály megszidta Zsófi nénit. - Jobban vigyázzon magára, dolgozzon kevesebbet, pihenjen, nézze a tévét. Az utasítást részben fogadta csak meg. Mert tudta, a tyúkok által tojt tojások jól jönnek városi fiának. Nem beszélve arról, ha majd karácsony előtt levágják a disznót, lesz hurka, kolbász, a következő húsvétra pedig füstölt sonka, szalonna. Ezt már úgy megszokták, hogy néha a városban vásárolt kolbász, már nem is ízlett nekik.

Megvolt a napi programja is, szigorú rend szerint. Ettől nem tért el, ha lehetett egy percre sem. Reggel hatkor kelt, az óra nem is csörgött, de ő tudta, biológiai órája szerint, hogy annyi az idő. Legelőször is főzött egy adag feketekávét, egy kétszemélyes kotyogóba. Egy adag kávé meg is ivott, mindjárt melegében, a többi egy kis termoszba öntötte. Aztán jött olyan mosakodás féle, öltözködés. Ezt a rögtönzött szertartást, minden reggel

megzavarta Múr nevű macskája keserves nyávogása. Ott ült az ajtóban és vinnyogó, kitartó, hangon követelte reggelijét. A lakásba nem engedte be, macskának kint a helye. A tányérja ott volt a küszöb mellett. Beletette a neki szánt ételmaradékot, aztán becsukta az ajtót. Még egy darabig bentről nézte, hogy Múr milyen odaadóan falatozik. Magára vette kötött szvetterét, majd kiment a kamrába. Kukoricát töltött egy kék zománcos bögrébe, ez volt a mérce, és kihintette az udvarra, a közben kien-gedett tyúkoknak. Friss vizet öntött a kerti csapról az ita-tóba, majd a disznó következett. A moslékot még az este elkészítette. Hidegebb időben egy fazék meleg vizet töl-tött hozzá, hogy mégse legyen olyan zord ez a malacnak szánt reggeli. Közben kikotorta az akolból a felgyülem-lett trágyát. Amikor ezzel végzett, visszatért a házba. A bejáratnál cipőt cserélt, szerette a rendet, tisztaságot. Majd reggelit készített magának, amely teából, felvágottból, kenyérből állt. Néha a kenyérre kent egy kis vaj, vagy evett hozzá még a kertben szedett újhagymát, vagy paradicsomot.

Ezután a kert következett. Kapált, gyomlált, sarló-zott. A kert olyan volt, mintha „kiporszívózták” volna. Egy szál gaz, ami nem sok, annyi sem volt benne. A szomszédok csodájára is jártak, ilyen portát még öt utcával arrébb sem lehetett találni. Zsófi néni büszke is volt erre. - Te mindig a kertben vagy! - mondta is Mancsi, a szomszéd asszony. - Ne dolgozzál már annyit! Kell egy kis szórakozás is! Ugyan ezt mondták többen is, de

ő ügyet sem vetett rájuk. Róttá napjait a megszokott ütem szerint. Egy, májusi délelőtt, amikor leszaladt a boltba, hogy hozzon egy kis lisztet, pogácsát akart sütni, ott a pultnál a szívéhez kapott. Nem is tudott megtámaszkodni, a kenyeres polcnak dőlt, majd eszméletét veszítette és lerogyott a kőre. A boltos Jani, nagyon megijedt, hívta is mindjárt a mentőket. Zsófi néni a közeli város kórházába került. Fia mindjárt ott volt, hogy ki értesítette azt nem tudta, de jól esett ez a fajta, gondoskodás. Persze estére úgy is megtudta volna, mert hétóra körül, a Híradó előtt, minden este beszéltek pár szót telefonon. Fia tudta, ha hívására senki sem veszi fel a kagylót, akkor biztosan baj van.

A kórházi ápolás tíz napig tartott. Addig a fia, reggelente, meg este, kiszaladt autóval, hogy a jószágokat elássa. Egyik alkalommal mondta is a szomszéd asszonynak: - Az édesanyám, ha hazajön, akkor eladjuk a tyúkokat meg a disznót! Nem kell neki ezzel fáradoznia! Zsófi néni mikor hazaérkezett, megnyugodva látta, hogy minden rendben van. Persze egy-két dolgot ő másképpen csinált volna, de majd rendbe hozza. Fia megígérte, hogy holnap délelőtt kijön hozzá. Csodálkozott is ezen, mert legtöbbször, munka végeztével, délutánonként látogatta meg.

Másnap, úgy kilenc óra körül arra lett figyelmes, hogy a háza előtt több asszony várakozik, majd begördült a fia kocsija. Látta, hogy int a kezével, jöjjenek bel-

jebb. Az asszony sereg beözönlött a verandára, hangosan beszéltek. A fia - Mihály - kinyitotta a bejárati ajtót, köszöntötte anyját és annyit mondott: - Összefogdossuk a tyúkokat, az asszonyok megveszik mindet! Zsófi néni megdöbbenve állt, egy hang sem jött ki a torkán. Némán nézett a fiára meg az asszonyok seregére. - Nyugodjon meg, jó lesz ez így! - mondta a fia és magához szorította.

Aztán az asszonysereg kiment az ólba, nagy rikácsolás hallatszott, ahogy összefogdosták a tyúkokat. Ez a hangzavar tartott vagy egy óra hosszat, aztán csend lett. Zsófi néni úgy érezte itt a vég, életének már nincs értelme. Három nap múlva elvitték a disznót is. Kiürült a porta, csak Zsófi néni, meg a macskája maradt itt és inentől kezdve reggelijét Múr, a konyhában kapta meg.

*

Utcai zenész

Ebben a kisvárosban minden reggel, ott ült a CBA Áruház, fedett árkádja alatt, Cila a zenész. Egy kis öszszecsukható széket hozott magával, szétnyitotta és leült. Maga elé vette a földre letett hegedűtokját és kivette belőle az idők folyamán fényesre koptatott hegedűjét. Elkezdett játszani. Az egy száll hegedű hangja, mint valami madár csicsorgása, járta be a széles utca házseit. Ez a hang nem volt mindig egyforma, mert Cila, a régi cigányprímás, már túl volt a hetvenötödik évén és ujjai sem úgy engedelmeskedtek neki, mint azt ő szeretne volna.

Fiatalon apja, aki szintén zenész volt, adta kezébe a hegedűt. Megmutatta neki, hogyan kell fogni a hangoikat, meg hogyan kell bánni a vonóval. Szerencse, hogy zenei hallása, vele született tehetsége volt. Apja előjátszotta neki a nótákat. Próbálta hallásból követni, hol sikerrel, néha nem annyira. Amikor idősebb lett, meg a gyakorlás, meghozta gyümölcsét. Tizenkét éves korában ő játszott legjobban a telepen muzsikáló csávók közül.

Húszévesen alakította meg első bandáját, amellyel végig muzsikálta a környék összes lakodalmait, névnapjait, falusi multságait. A banda egy összeveszés után, feloszlott. Jó darabig csak egyedül hegedült, néha más bandákhoz csatlakozott, egy-két alkalomra.

Az egyik faluban, megnyílt egy nívósabb étterem. A tulaj úgy döntött, fogad egy cigánybandát, hogy éttermében, a vacsorához zene is szóljon. Meg kereste Cilát, aki egy újabb bandát szervezett és negyed magával, egy cimbalmossal, egy brácsással és bőgőssel zenélt estéről estére. Szép időszakot értek meg, húsz évig ők muzsikáltak a Véndiófa címzettű vendéglőben.

A kor, a betegség, meg talán a gazdasági helyzet, vagy a változó világ, nyugdíjba küldte a bandát. A bőgős még aránylag fiatalember volt, ő elment külföldre. A brácsás, már akkor öreg volt, amikor ide került. Öt éve annak, hogy Cila hegedűjének hangjaival búcsúztatták őt a temetőben. A cimbalmos még él, de ő nem jöhet ki hangszerével az utcára zenélni. Neki könnyebb, ő fogja hegedűjét, melyet az utóbbi időben egy vastag madzaggal a hátára köt. Egyik kezében fogja az összecukható,

háromlábú székét, a másikban pedig botját, mert támaszkodni is kell, ugyanis már jó egy éve, szédül menés közben

Minden reggel, - kivétel a vasárnap - kibotorkál az utcára, megszokott hegyére a CBA-hoz és zenél. Hegedül! Az emberek jönnek, mennek körülötte. Van, akivel vált pár szót, aztán kopognak a fémpénzek a szétnyitott hegedűtokban. Amikor elfárad, előveszi a felesége által becsomagolt szendvicsét, falatozik. Aztán muzsikál még egy kicsit, megszámlolja a napi bevételt. Gondosan becsomagolja hegedűjét, összeszedi holmiját és elindul haza, azzal az elhatározással, hogy holnap reggel, újra kezdi a hurok pengetését.

*

A csizma

Julika néni ezen a reggelen korán kelt. Begyújtott a konyhában a sparheltbe. Lábosba vizet tett fel, ha fel-forr, tea lesz. Pál uram még aludt, az este későn tekergett haza a kocsmából, kellett egy kis pihenés, hogy az egyensúly rendbe jöjjön. Az asszonyt azonban hajtotta a cselekvés vágya, bement a szobába és mondta az urának: - Keljen fel kend, menjen be Újfaluba. Nézze meg, hogy lehet-e már kapni napos csibéket. Hozzon belőle vagy harmincat!

Pál uram összeszedte magát, fejébe csapta a kalapot és elviharzott a buszhoz. Dél már elmúlt, amikor visszaért, látszott rajta, hogy pár pohárral gyógyította a tegnapi túltöltést. A csibékről csak annyit mondott: - Nincsen! Julika néni bosszankodott, úgy érezte Pál uram nem a piacon volt, hanem csavargott. - Holnap majd én megnézem! Nem lehet rád bízni semmit! - mondta mérgesen. Másnap beutazott a piacra. Rendben meg is vette a csibéket, már útban volt a buszhoz, amikor Tóth cipész mester a műhely előtt, megszólította:

- Jó, hogy látom Julika asszonyságot. Megpróbálhatná a csizmát, amelyet Pál uram rendelt! Ezen elcsodálkozott, nem beszélt neki, semmiféle csizmáról. A kíváncsiság mégis a műhelybe vitte. A mester elébe tette a feketepár csizmát. Julika néni elhűlt, amikor meglátta. - Nekem harminchatos lábam van!

- Ez mekkora?

- Negyvenes a méret! - mondta Tóth cipész mester.

- Ezt biztos a macájának csináltatta. Na, majd adok én neki, csak menjek haza! - mondta mérges, felemelt hangon.

A cipész mester, hirtelen nem tudott mit mondani, már meg is bánta, hogy szólt. Persze jót akart tenni. Julika néniben forrt a méreg, a buszon, nem beszélgetett senkivel. Eszébe jutott, amit Piri asszony mondott, hogy egyik reggel a szomszéd utcai Aranka futott ki a csúrból. - Ez a bűdös, biztosan ott üzekedett vele! Neki csináltatta a csizmát, mert annak a bárcásnak van negyvenes lába!

*

Mózs néni

A Budai úton egy szürke ház falán ott állt a tábla, már vagy negyven éve: Mózs Ferenc lakatos. Az öreg, mert már az volt, arról híresült el, hogy számára a vas, olyan anyagnak minősült, abból bármit lehet csinálni. Hegeszteni, fűzni, esztergálni, amit csak akar az ember. Ezért, bárhol látott, talált egy vasdarabot, azt hazavitte műhelyébe. - Jó lesz majd valamire! - felkiáltással. Teltek az évek, az öreg Mózsnek is kitellett az esztendőkből és letette a kanalat. A műhely ott állt árván egy darabig. Aztán Mózs néni, aki szintén benne volt a korban, úgy döntött, hogy özvegyi jogon, tovább viszi a lakatos ipart. Ebbe segítségül volt tanárnő lánya is. - Legalább elfoglalja magát a mama! - mondta és még vett neki egy modern, kulcsmásoló gépet.

Ez kedvére való volt Mózs néninek. Egy régi segéd betanította és ő másolta a kulcsokat, százával. Volt nyitvatartási idő, amikor ez letelt, mindig elkóborolt valamerre a városban. Aztán hol ezt, hol azt talált az utcán.

Tudta, mert férjével való hosszú évek alatt megtapasztalta: - Jó lesz majd valamire! - és amit felfedezett, azt hazavitte. Volt ebben bádog edény, deszka, léc, egész-tégla is, meg még sokféle kacat. Gyűlt a szerzemények kavalkádja, már nem fért a kamrában, az udvar is kezdett megtelni. Ettől a szenvedélytől, nem lehetett eltéríteni. A lánya már szégyellte is, mondták neki: - Láttam anyádat, egy hosszú léc volt nála, azt vonszolta. Teltek az évek, Mózs néni nyolcvanöt éves korában, befejezte a kóborlást és ezt követően az égi mezőkön szedegette a hullott csillagokat. Az összehordott kacatok ott álltak az udvaron. El kellett tüntetni a nyomokat. Két fiú unokája egy hétig dolgozott azon, hogy a ház elé kitett és lomtalanításra bérelt, három konténert, telerakja Mózs néni „gyűjteményével”.

*

A két öreg

A két öreg, Maca néni és Feribá', már több mint tizenöt éve nyugdíjasok. Ketten vannak a lakásban, egyetlen lányuk férjhez ment. Mégsem férnek el. Maca néni szerint az öreg mindig útjában van, sehol nem fér el tőle, sem a konyhában, sem a szobában. - Mert örökké csak totyoroksz itt! - mondta neheztelve. Az öreg szerint, mostanában csak egy emberrel szokott találkozni, az pedig Maca néni. - Akár merre megyek, mindig ő jön velem szembe! Ez már unalmas!

Aztán nem véletlen az a mondás, hogy az ember öregkorára újból olyan lesz, mint a gyerek! - Ne horkolj! Ne beszélj olyan sokat! Ne szívd az orrod! Fújd ki! Ne olyan nagy hangon! Kicsit halkabban. Nem vagyok süket! - ezzel neveli Feribá't, nap, mint nap, de az öregem nem fognak ezek a feddések. Mi is lenne, ha ennek hatására, rendbe jönne minden? Mit mondana neki holnap, vagy éppen holnapután? Öreg korára az ember vágyai is elszürkülnek. Ami marad, az is szertefoszlik. Maca néni

szokta mondani az öregnek: - A szellentéseid nem röptenek a magasba!

Az öreg a szellőztetés miatt szokott balhézni, mert Maca néni sűrűn kinyitja az ablakokat, huzatot csinál, hogy jobb legyen a levegő, a bacilusok ne ülepedjenek le. Feribá' ilyenkor zsörtölődik: - Neked olyan házba kellene laknod, ahol nincs ablak meg ajtó. Jöhetne a levegő! Erre Maca néni csak egyszerűen érvel: - Vegyél fel valamit, mert még megfázol itt nekem! Aztán ápolhatlak!

A kettőjük nyugdíja akkora, hogy abból egy hévízi welnes hétvége sem telne ki. Maca néni mégis, mesteri fokon beosztja. Az öregnek csak annyit szokott mondani a nyugdíjfizetési napon: - Te, csak üljél, egyenletesen vedd a levegőt, hogy a következő havi nyugdíjat is megkapjuk! Aztán csendben, tovább pörgetik napjaikat.

*

Kenyérmorzsa

Zsóka néni azokat a tulipánokat igazgatta a vázában, melyeket nemrég hozott neki a piacról Mihály bácsi. Gyönyörködött benne, meg jól is esett, hogy az öreg nem feledkezett meg az ötvenegyedik házassági évfordulójukról sem. Mert ugye tavaly volt az ötvenedik, az arany. Meg is ünnepelték, még tortát is sütött az öregnek, mert olyan volt mindig, mint egy gyerek. Édességgel lehetett levenni a lábáról. Sok baj volt vele, mert egy kicsit szórakozott lett öreg korára. Így hetvenhat évesen már nem ritkaság, hogy nem úgy működik a szíve, mint ahogy kellene. Szervizbe kellene vinni, mint az autót, de ott sem csinálnak vele semmit. A vérnyomásával is baj van, szedi a bogyókat, amit az orvos felírt, de ez is csak napi rutinfeladat. Kiszámolja, szortírozza, beszedi és kész! Zsóka néni sem mondhatta, hogy minden rendben van vele, mert ugye négy évvel volt csak fiatalabb az öreg postásnál. Mert Mihály bácsi igazi postás volt, levélkihordó. Kerékpárral járta esőben, sárban, fagyban, napsütésben ezt a városrészt, ahol most is laknak. Ült a kerékpáron és menetközben fütyörészett. Úgy is hívták: a füttyös postás! Negyvenkét évet kerekezett a nyugdíjig. Zsóka néninek az ízületei fájtak, szinte folyamatosan. Meleg fürdőre vágyott mindig, de ez a vágy csak álom maradt. A házassági évek teltek, mint általá-

ban a napok. Voltak jobb időszakok, de akadtak hullám-völgyek is. Lassan csiszolódtak össze, de még most sem megy minden úgy, ahogy azt Zsóka néni szeretné. Mert Mihály bácsinak már vagy ezerszer elmondta, a mosdót mosakodás után törölje szárazra. A vizes törölközőt tegye a szárítóra, ne hagyja el. - Mindig én pakolgassak utánad? A poharakat mosd ki! Mindig tiszta trutyi! Gusztustalan!

A mozgás sem az igazi, bizony így van. Zsóka néni korholja az öreget azért is: - Ha bejössz a lakásba, tedd le a cipődet. Ne taposs össze itt semmit! A feddés, feddés marad, nem változik semmi. Talán egy-két napig, aztán a kerék visszazökken a régi, kijárt vágásba. De kérdem, talán így is járható lenne? Zsóka néni azonban megrögzött dolgaiból nem enged. Amitől a legjobban kiborul, az a kenyér morzsája. - Mindenfelé csak morzsát kell szedegetnem utánad! Vigyázhatnál egy kicsit jobban! - mondja százszor, ezerszer Mihály bácsinak, aki mindig ünnepélyes fogadalmat tesz, hogy jobban fog vigyázni. De érzi, hogy ha megfeszül, akkor sem

tudja az ígéretét betartani, mert ez a frissen sütött kenyér héja olyan kemény, hogy pattog mindenfelé. Már arra is gondolt, hogy ezt a pékek teszik direkt ilyené!

A tulipánok elhervadtak, öt nap után Zsóka néni a szeméttbe dobta. Mihály bácsi azonban már nem tudta levinni a zacskóba zárt hulladékot, mert tegnap este, elvitte a mentő. A feje fájt szörnyen, meg nem tudta mozgatni a bal lábát, karját. Zsóka néni tíz napig járta a kórház neurológiai osztályát, amikor a tizenegyedik napon, reggel az ágy üres volt. Mihály bácsi, most már, mint képzeletbeli postás, szolgálati kerékpárján, elkerekedett az égi mezőkre, hogy utolsó levelét az illetékesnek kézbesítse. Talán már nem fűtyörészett...

Eltelt vagy hét hónap, közelgett a karácsony. Zsóka néni egyedül ült a konyhában az asztalnál. Néha kitekintett az ablakon. A hó akadozva esegedett. Kezével végigsimította a viaszosvásznat, mellyel az asztal le volt takarva. Nem talált rajta egyetlen morzsát sem, pedig most szó nélkül letörölné.

*

Az ajándékba kapott trikó

Július derekán, hétköznapi meleg napsütésben, úgy félhárom körül Mocsári Péter nyugdíjas, belépett a Bözsi néni kocsmájába. Egyszerre többen is üdvözölték.

-Vége a melónak? - kérdezte a göndörhajú Péter, a csapos.

- Igen, vége! Mondta Mocsári Péter és közben kezét fogott a pultnál állókkal. Már megfigyelte, ha valaki bejön a kocsmába, az megáll a pultnál, kikéri italát és egy lépéssel sem akar, tovább menni. Valahogy ragaszkodnak ahhoz a bádog pulthoz. Itt jobb fogyasztani a kikért italt, mintha a fal melletti könyöklőre vinné.

- Mi újság a káeftében? - kérdezte az alacsony természetű kis Zsigó Jóska, aki szinte mindig itt lábatlankodott a kocsmában. Hova is menne szegény. Harmincöt éves fejfel, így nőtlenül, meg ezzel a rozzant testével. Úgy néz ki, mint aki visszamaradt a fejlődésben. Még szerencse, hogy mindig vidám. Szomorúan eddig nem látta senki.

Valóban úgy kérdezte, hogy a kft betűket hangsúlyozásuk szerint meghúzta.

- Nincs semmi! - mondta Mocsári Péter. - Tudod a portai szolgálat olyan egyforma. Jönnek, mennek az autók, árut hoznak, meg visznek, más nincs.

- Nem unalmas?

- Ha összehasonlítom azzal, amikor aktív koromban tűzoltó voltam, ahhoz képest, ez pihenés.

Itt bekapcsolódott a beszélgetésbe Tóth Feri. Ő vasutas, itt az állomáson szolgál, tájékozott srác. Szeret beszélgetni.

- Itt szoktunk találkozni. Ez nekünk olyan, mint a görögöknél az agora. Csak ez nem piac, hanem a Bözsi néni kocsmája. Egy beszélgető hely, ahol vendégül látjuk magunkat.

- Ez valóban jó hely! - szólt közbe egy kopasz fickó, sörös koróval a kezében, oda csatlakozott a beszélgetőkhöz.

- Jó hely! - erősítette meg a vasutas Tóth Feri. - Képzeljétek, magam sem akartam elhinni, fenn van a Google keresőn.

- Ilyen hülyeséget, azért ne mondj! - mondta a kis Zsigó Jóska.

- Annyira nem híres!

-Te ezt csak képzeled - mondta a vasutas. - Beírtam a keresőbe: „Bözsi néni kocsmája – Vác”. Most figyeljétek, kiadta, hogy a Zrínyi utca és a Szent János utca sarkán van. Ott lehet biliárdozni. Szó szerint még a következő olvasható: a társaság állandó és nincsenek feszültségek az emberek között. Kocsma jelleg, de annak felsőfokú, tágas kerthelyiséggel, jó kedvű kiszolgálókkal, kétkezi munkás réteg, főként!

Szünet következett, a hallottakat a körülállók megpróbálták magukban elemezni, vagy emésztetni. Tényleg úgy lenne? Össze néztek, felemelték poharaikat és ittak.

- Akkor jó helyen vagyunk! - összegezte Mocsári Péter és nagy nevetésbe törtek ki. Még megittak egy-egy pohár italt és mentek tovább.

Mocsári Pétert induláskor, Tóth Feri állította meg.

- Kérdeznék én tőled valamit?

- Mondjad! - mondta Péter.

-Találkoztam délelőtt a feleségeddel az utcán.

Mocsári Péter értetlenül nézett, majd hozzá tette: - Biztos a boltban volt.

- Lehet, de egy különös trikó volt rajta! – mondta Tóth Feri és nagyon mosolygott, alig tudta visszatartani, hogy ez a mosoly, ne csapjon át egy hangos nevetésbe.

- Mi ebben a különös?

- Majd kérdezd meg otthon az asszonyt! - fejezte be Tóth Feri a vasutas.

Mocsári Péter kíváncsi lett, meg mérges is. - Miért mondja neki ezt ez a vasutas? - gondolta először. Összeszedte magát és szűk köszönés után elindult hazafelé.

Útközben azon gondolkodott: - Mit tehetett az asszony, hogy így reagált rá?

Haza érve, kissé erélyesebben lépett be a lakásban. Mindjárt kérdezte is:

- Miféle trikóban flangálsz te a városban?

Az asszony, Sárika néni csak állt a konyhába és nem tudta mire vélni ezt az erélyes megszólítást.

- Lássam azt a trikót! - szólt parancsolólag a férj.

Sárika néni bement a szobába, közben beszélt a konyhába álló férjéhez: - Arra gondolsz, amit a Laci kisunokámtól kaptam? Ő az evezős a Dunán. Azt mondta, mama hordjad ezt a trikót!

Aztán lassan kijött a szobából, kezében hozta a trikót szétnyitva, rajta a felirattal: „Váci sárkány!”

Mocsári Péter hirtelen nem tudta, mit is mondjon. Eszébe jutott a Laci nevű unokája, aki nagy kópé, huncut gyerek. Ezt a trikót odaadta a nagyanyájának, biztosan jól mosolygott, vagy talán kuncogott. - A mama csak feszítsen benne az utcán! Erre gondolva egy kicsit megnyhült, magában még mosolygott is. Aztán annyit mondott az asszonynak:

- Ötven éve vagyunk házasok, néha tapasztaltam egy-két dolgot, de nem gondoltam sohasem arra, hogy az én feleségem egyszer belép ebbe az „egyesületbe!”

*